1979
Ekim
10 (58)

14 EKİM SONUÇLAR VE İŞÇİ SINIFINI ÖNÜNDEK TARİHSEL GÖREV

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İSCİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

1979
Ekim
10 (58)

İçindekiler

1 14 Ekim Sonuçları ve işçi Sınıfının önündeki Tarihsel görev.

4 "14 Ekim Sonrasında Bizi Zor günler Beklemektedir."

9 14 Ekim Seçimlerinin Ortaya Çıkarttığı Tablo.

14 TMMOB'nin İş Bırakma Eylemi Etkili oldu.

16 TÖB-DER Bursa Mitingi Güvenlik Kuvvetlerinin Saldırısına Uğradı.

20 "Prof. Unsal'a Sıkılan Kurşun Demokrasi ve Bilime Sıkılmıştır.

21 Emniyet Müdürünün Öldürülüşü Faşistlerin Planlı Saldırıların Bir Devamıdır.

22 Emperyalist Sömürü Ve Madenlerimiz.

30 Eğitim Sistemi Çarpık Kapitalistleşmenin Özelliklerini Yansıtmaktadır.

35 DSF: "Gençler Mücadeleyi Seçtiler."

36 Aylık İstatistikler

39 "DİSK NEDİR?" Broşürü Çıktı.

40 Haberler

disk'e üye sendikalar

ASİS 49 84 46
Taksim Cad. No:91
Kat 4.
TAKSİM-İSTANBUL

ASTER-İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mah.
Eski Çiçekçi Sok.No:5/7
Kat: 2
GALATASARAY-İST.

BASIN-İŞ 26 30 25
Divanyolu, Klodfarer Cd. No.
12 Cağaloğlu-İSTANBUL

BAYSEN 26 09 34
29 37 13
Necatibey Cad. Sezenler
Sok.No: 1/10
YENİŞEHİR-ANKARA

BANKSEN 46 14 74-75-76
Abide-i Hürriyet Cad.
No:122
ŞİŞLİ-İSTANBUL

DEV MADEN-SEN 29 39 40
29 47 92
Necatibey Cad.Sezenler Sok.
Lozan Ap.2/9
YENİŞEHİR-ANKARA

D.SAĞLIK-İŞ 23 20 50
İnebey Mh. Valide
Camii Sok. No: 34/5
AKSARAY-İSTANBUL

D.YAPI-İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sok.
No: 19/1
BAYRAMPAŞA-İST.

FINDIK-İŞ 19 50
Gazi Cad. No: 72
GİRESUN

GENEL-İŞ 17 54 59
17 52 67
18 79 14
Süleyman Sırrı Sok.
2/4 SIHHIYE_ANKARA

GIDA-İŞ 75 15 40
Merter A.Kutsi
Tecer Cad. No: 10/3
BAYRAMPAŞA-İST.

HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divan Yolu Klodfarer
Cad.No: 12/4
CAĞALOĞLU-İST.

KERAMİK-İŞ 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer
Cad.No: 12/3
CAĞALOĞLU-İST.

İLERİCİ DERİ-İŞ 28 26 40
Ordu Cad. No: 300
Kat: 3
AKSARAY-İST.

LASTİK-İŞ 75 15 65-66
Merter A.Kutsi Tecer
Cad.No: 10/2
BAYRAMPAŞA-İST.

LİMTER-İŞ
Ordu Cad. NO.300 Kat: 3
LALELİ-İSTANBUL

MADEN-İŞ 60 23 54-55
Barbaros Bul.
No: 58/2
BEŞİKTAŞ-İST.

NAKLİYAT-İŞ 44 53 84
Tünel, İlkbelediye Cad.
Küçük Tünel Apt. No: 5/6
BEYOĞLU-İST.

OLEYİS 30 12 15-16-17
18-19
29 41 81-82
Necatibey Cad. No: 96
Kat: 1
YENİŞEHİR-ANKARA

SİNE-SEN
Turnacıbaşı Sok.
Ressam Ap. 36/3
BEYOĞLU-İSTANBUL

SOSYAL-İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cad.Sezenler
Sok.Lozan Apt.No:2/14
YENİŞEHİR-ANKARA

PETKİM-İŞ 30 08 61
İzmir Cad.Fevzi Çakmakk
Sok.No: 17/13
ANKARA

T.İ.S 29 46 76
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok.
No: 7/17-18-19-20
YENİŞEHİR-ANKARA

TEKGES-İŞ 25 31 93
18 89 99
İzmir Cad. Yaprak Ap.
No: 24/11 Kat: 6
KIZILAY-ANKARA

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI 26 85 90
Babıali Cad.Sıhhıye Ap.
No: 19/3
CAĞALOĞLU-İST.

TÜMKA-İS 75 08 43
Merter Gündoğdu Sk. No.
19/3
Bayrampaşa-İSTANBUL

YENİ HABER-İŞ 29 71 16
29 63 48
Gazi Mustafa Kemal
Bul. Dağdelen Ap.No:
92/2
MALTEPE-ANKARA

YERALTI MADEN-İŞ 18 68 47
Selanik Cad. No: 50/14
YENİŞEHİR-ANKARA

DİSK

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü: Tevfik Bilgin, Merter Sitesi Topkapı, İstanbul Tel: 75 47 93, Dizgi: DİSK Compugrafhic Servisi. Basım: EM-AŞ Ofset. Kapak ve Karikatür: Tan Oral

Son Baskı Tarihi: 12/11/1979

14 EKİM SONUÇLARI VE İŞÇİ SINIFININ ÖNÜNDEKİ TARİHSEL GÖREV

14 EKİM'İN ORTAYA ÇIKARTTIĞI TABLO

Türkiye toplumu 14 Ekim'de çetin bir sınav verdi. Derinleşerek süren ekonomik bunalımın ağırlığını omuzlarında hergün biraz daha fazla duyan emekçi sınıflar siyasi yönelimlerini 14 Ekim'de ortaya koydular. Seçim sonuçları seçim öncesi tahminleri alt üst eden bir tablo ortaya çıkarttı. (dergimizin bu sayısında DİSK'in seçim sonuçları ile ilgili değerlendirmesini sunuyoruz.)

DİSK 14 Ekim'e kadar süren 22 aylık CHP ağırlıklı iktidar döneminde izlenen politikalara karşı eleştiriler getirmiştir. Bu eleştiriler dış ilişkilerden, faşizme karşı mücadeleye kadar uzanan bir alanı kapsamaktadır. CHP ağırlıklı iktidar süresince DİSK'in CHP'ye yönelttiği eleştiriler, bugün CHP liderliği için başarısızlıklarının kavranmasına yardımcı olacak belgeler olarak durmaktadır. DİSK'in bu eleştirileri, 1977 seçimlerinde CHP'ye verilen koşullu desteğin bir gereğidir. DİSK verdiği desteğin izleyicisi olmuştur. DİSK eleştirilerini CHP'nin 1977 seçim öncesindeki vaatleri ile çelişen uygulamalarında yoğunlaştırmıştır. Öyleki bu yazılı ve sözlü eleştirileri ve önerileri "DİSK hep aynı şeyi söylüyor" diyerek çeşitli nedenlerle DİSK'ten şikayetçi olduklarını ifade etmişlerdir. Oysa uygulamalar hep yanlış yapılmaktaydı ve DİSK bu nedenle aynı önerilerini ve eleştirilerini tekrarlamak durumunda kalıyordu. Ancak CHP bu eleştirilere kulak tıkamış, Genel Başkanı'nın ağzından "kimseye verecek diyet borcumuz yok" diyebilecek kadar ters bir tutum içine girmiştir. CHP emekçi sınıfların desteğini elinin tersiyle itmiştir.

Türkiye dünyada eşi az görülen olağanüstü dinamik bir süreçi yaşamaktadır. Geleneksel toplum yapısı çok hızlı bir yıkıma uğramıştır. Kapalı pazar ekonomileri hızla tasfiye olurken, kırlardan kentlere yönelen büyük nüfus hareketi sağlıksız kentleşme, giderek artan enflasyon toplumu bunaltmıştır. Hızlı yoksullaşma, mülksüzleşme geniş kitleler arasındaki radikal bir çözüm arayışını güçlendirmiştir. Türkiye toplumu ağır sorunları karşısında önüne çıkartılan siyasal alternatifler arasında gerçekçi seçimler yapmaktadır. 1977 seçimlerinde CHP'ye verilen desteğin 2 yıl gibi kısa bir süreden büyük ölçüde geri çekilmesi, buna karşılık sağın sayısal olarak oylarını bu oranda artıramayışı, CHP'den desteğini çeken büyük bir kitlenin daha tutarlı ve güven verici bir alternatif beklentisi içinde olduğunu göstermektedir.

SEÇİM SONUÇLARI SINIFSAL ÇIKARLARA DAYALI BİR SAFLAŞMAYI ORTAYA KOYMAKTADIR

Seçim sonuçlarının sağın büyük zaferi olarak ilan edilmesinden sonra, yapılan soğukkanlı değerlendirmeler ve sağ parti'lerin tutumları toplumdaki bu büyük güç birikiminden duyulan korkuyu yansıtmaktadır. Bundan, emekçi sınıfların düzene karşı tavır alışlarını net bir biçimde ifade edebilmiş olmalarının önemli bir payı bulunmaktadır. Hükümet olmamak için mücadeleye girişen siyasal partilerin bu alışılmamış davranışlarında, kitlelerin artan duyarlılığı ile emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı olarak yapılabileceklerin sınırlılığı belirleyici olmaktadır. AP'nin seçim sonrası tavrı 14 ekimdeki başarının geçici, izafi bir başarı olduğunun AP yönetimince iyi kavranmış olmasından kaynaklanmaktadır. Düzen partileri 14 Ekim'de kemikleşmiş dar kitle destekleriyle başbaşa kalmak üzere olduklarını görmüşlerdir. Genel Başkan Abdullah Baştürk'ün seçim sonuçlarını değerlendirirken değindiği gibi, "seçim sonuçları toplumun sınıfsal çıkarları doğrultusunda billurlaşan bir saflaşmayı hızla gerçekleştirmekte olduğunu, siyasal tercihlerin, kişilere, düzen partilerine duygusal bağlılıklarla yapıldığı dönemin geride kalmakta olduğunu ortaya koymaktadır."

IMF HÜKÜMET DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞÜNÜ AÇIKLADI

CHP ağırlıklı hükümetin istifasıyla başlayan 14 Ekim sonrası dönemde emperyalist-kapitalist sistemin istemleri IMF'nin açıklamasında şöyle ortaya konmaktadır: "IMF devletlerle anlaşma yapar. Bir hükümetin değişmesi, değil, devletin sürekliliği önemlidir. Üstelik daha yeni yeni kredi dünyasında güvenlik kazanmaya başlayan Türkiye'nin değişen bir hükümetle anlaşmasını gözden geçirmek istemesi, bu güvenilirliğe yeniden bir darbe indirir. Göreve gelecek olan yeni bir hükümetin itirazı olmadığı ve anlaşmayı aynı dikkat ve titizlikle uygulamayı sürdürmesi durumunda ise hiçbir sorun çıkmaz. "IMF'nin bu açıklamasından da anlaşılacağı gibi hükümet değişikliği ekonomik politikada bir değişiklik getirmeyecektir. Hükümet olmama eğiliminin artmasında bu etkenin de önemli bir payı bulunmaktadır.

İŞÇİ SINIFININ ÖNÜNDEKİ TARİHSEL GÖREVİ

Diğer yandan, daha önce de çeşitli kereler vurgulandığı gibi, hükümet sorununa bulunacak çözüm ne yönde olursa olsun işçi ve emekçi kitlelere yönelik daha baskıcı, hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı bir uygulama gündeme getirilmek istenecektir. İşçi sınıfı kendisini ve müttefiki emekçi kitleleri bu dönemden başarıyla çıkartmak göreviyle yükümlüdür. Bu görev, uzun soluklu bir mücadele verebilecek birikimlerin örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır.

DİSK, gerçekçilik ilkesi doğrultusunda çeşitli olaylar karşısında aldığı tavırlarla, getirdiği eleştirilerle, bir bütün olarak izlediği politikayla Türkiye'nin somut koşullarını işçi sınıfı biliminin ışığında nasıl değerlendirdiğini ortaya koymuştur. DİSK bu konumuyla, demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanmasında, sendikal bir örgüt olarak üzerine düşen görevi yapmaya hazır olduğunu sürekli olarak vurgulamış ve bu yolda çaba harcamıştır.

Bağımsızlıktan, demokrasiden ve sosyalizmden yana güçleri örgütsel bir bütünlük içinde faşizme, emperyalizme ve şövenizme karşı mücadelesini örgütlemek görevi yakıcılığını sürdürmektedir. Türkiye işçi sınıfı bu görevin üstesinden gelecektir.

"14 EKİM SONRASINDA BİZİ ZOR GÜNLER BEKLEMEKTEDİR"

● DİSK Yönetim Kurulu 25.9.1979 tarihinde ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal durumun değerlendirilmesi ve 14 Ekim seçimlerinde alınacak tavrın belirlenmesi amacıyla toplandı.

DİSK Yönetim Kurulu 25.9.1979 tarihinde DİSK Genel Merkez'inde toplandı. Yönetim Kurulunun 4. Olağan toplantısı gündeminde şu konular bulunuyordu:

1- Açılış,

2- Çalışma raporunun ve buna bağlı olarak yönetmeliklerin görüşülmesi,

3- Mali rapor, Denetim Kurulu raporu ve 6 aylık bütçenin görüşülmesi

4- Ekonomik, sosyal ve siyasal durumun görüşülmesi,

5- Kapanış.

Yönetim Kurulu Gündeminde ayrıca ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve siyasal durumun görüşülmesi, örgüt içi konularda yer almaktaydı.

Toplantıda DİSK Yürütme Kurulu'nun 16 Şubat 1979'da tamamlanan Yönetim Kurulu'nun 3. Olağan Toplantısından bu yana geçen süre içindeki çalışmalarının, toplumun içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal değerlendirmesini içeren 45 teksir sayfasından oluşan rapor görüşüldü.

Genel Başkan Abdullah Baştürk toplantıyı açarken yaptığı ve çeşitli konulara değinen konuşmasında özetle şöyle dedi:

"İçinde yaşadığımız ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullar geçtiğimiz aylara oranla daha da zorlaşmış durumdadır.

"Hayat pahalılığı yüzde 70'i aşmış, işsizlik yüzde 20'e yaklaşmıştır. Fiyatlar ve kiralar hızla artarken gerçek ücret ve maaşlar da düşmektedir. Yoklar ve kuyruklar giderek artmaktadır.

"Toplu işten çıkarmalar, lokavtlar, grev ertelemeleri, grev engellenmeleri birbirini izlemektedir.

"Öte yandan sıkıyönetim ortamında demokratik hak ve özgürlükler daha da kısıtlanmak istenirken, sendikalar, demokratik örgütler basılmakta, sendikal çalışmalar çeşitli biçimlerde engellenmekte, faşist saldırı ve cinayetler giderek artmaktadır.

"Emperyalizm ve tekelci sermayece yönlendirildiği açık olan örgütler ve bazı karanlık güçlerin giriştiği saldırı ve cinayetler provokasyonlar artarken hergün bilim adamı, hukukçu, öğretmen, öğrenci, köylü ve işçi ve emekçi öldürülürken bu durum egemen sınıflar tarafından "daha güçlü iktidar" amacıyla sömürülmektedir.

"Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

"Böylesi koşullarda egemen sınıflar ile emekçi halkımız arasındaki çelişkiler giderek daha da keskinleşmektedir. Tüm baskılara rağmen işçi sınıfımızın, yoksul köylülerin tüm emekçi halkımızın muhalefeti gelişmektedir. Grevler, direnişler yoğunlaşmakta, teknik elemanlar, doktorlar, öğretmenler eyleme geçmektedirler.

"Egemen sınıflar yükselen bu devrimci muhalefeti önlemek için her yola başvurmaktadırlar. Ekonomik ve siyasal baskıların yanısıra ideolojik saldırılarını yoğunlaştırmaktadırlar.

"DİSK'in Toplumsal Anlaşmayı reddettiği, ücretlerin dondurulmasına karşı çıktığı bir ortam içinde burjuvazi devrimci sendika düşmanı bir kampanya açmış durumdadır.

"Bilindiği gibi DİSK 1973 ve 1977 seçimlerinde emekçi halkımıza daha geniş ekonomik ve demokratik haklar vadeden CHP'yi desteklemiştir. DİSK özellikle 1977 seçimlerinde CHP'yi destekleme kararı alırken, bu desteğin demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri temelinde örgütsel bağımsızlık içinde CHP'nin Kasım 1976 günlü kurultayında kabul ettiği demokratik ve toplumsal istemler nedeniyle alındığını net bir biçimde açıklamıştır.

"Ancak sosyalist hareketin bölünmüşlüğünü de iyi değerlendiren ve emekçilerin desteğiyle oy patlaması gerçekleştiren CHP seçim dönemlerinde verdiği sözleri, AP'den bağımsızlaştırılan desteklerle oluşturduğu iktidarında tutmamıştır.

"21 aya yaklaşan süre içinde CHP ağırlıklı iktidarın geride bıraktıklarına bir kez daha göz atalım. İktidar sorunları emperyalist sistem içinde kalarak çözmeye çalışmış ve tekelci burjuvazinin istekleri ile çakışan IMF dayatmalarına teslim olmuştur.

"İktidar belli bir direnmeden sonra sürekli devalüasyonlar ile hayat pahalılığını körüklemiş, IMF'nin istekleri doğrultusunda ücretleri dondurmaya kalkmıştır.

"İktidar grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı, isteyen bir kısım emekçileri haklarını tanımak yerine katsayı ve yan ödeme oyunları ile oyalamaya girişmiştir.

"İktidar ekonomik ve siyasal ambargoya dönüşen askeri ambargo'yu kaldırmak için ABD üslerini yeniden açarak emperyalizmin dayatmalarına teslim olmuştur.

"İktidar "sağa da, sola da karşıyız" yaklaşımı içinde kimlikleri artık açıkça belirlenen faşist örgüt ve odakların üzerine gitmemiş, faşizme karşı mücadeleyi birkaç faşistin yakalanmasına indirgemiştir.

"İktidar sıkıyönetimin ilân gerekçeleri dışındaki uygulamaları karşısında sürekli susmuş, "güleryüzlü sıkıyönetim" sözleri ardında sendikaların, meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin basılması, aranması, kapatılması önderlerinin tutuklanması, işkence edilmesi konularında gerekeni yapmamıştır.

"İktidar kazanılan ekonomik demokratik hak ve özgürlüklerinin genişletilmesi yerine, bu hakları daha da sınırlayan yasa tasarılarını gündeme getirmiştir.

"İktidar grevleri erteleyip, grev engellemelerini gerçekleştirir-

rapor

Yürütme Kurulu Raporu

DİSK Yönetim Kurulu 4. Olağan toplantısına Yürütme Kurulu 3. Dönem Çalışma raporunu sundu. Raporda 45 sayfada özetlenen çalışmalar ve görüşler şu ara başlıklarla yer almıştı:

Emekçi halkların mücadelesi gelişerek sürüyor. Türkiye emperyalist-kapitalist sistem içinde kaldıkça bunalımlar sürecektir. Türkiye: İşsizlik ve pahalılık artıyor. Burjuvazinin ideolojik saldırısı yoğunlaşıyor.

CHP ağırlıklı hükümet ve gerçekleştirdikleri. DİSK uyarılarını sürdürüyor.20 Mart faşizme ihtar eylemini değerlendirme toplantısı engellendi. İşçilerin gerçek kurtuluşu ancak kendi eseri olacaktır. 1 Mayıs 1979 kararlılığı - 1 Mayıs 1979 ve hükümetin baskısı - 1 Mayıs 1979 ve bölücüler - 1 Mayıs 1979'un anlamı - 1 Mayıs 1979 da DİSK yalnız değildi - Baştürk'ün 1 Mayıs değerlendirmesi. 9. yılında15/16 Haziran geleneğini yaşattık. Bölge Temsilciler Meclislerinde Ortak

ken, lokavtlara, grev hakkını kısıtlayan işyeri kapatmalarına karşı seyirci kalmıştır.

"İktidar çalışma ve yaşama koşullarının düzeltilmesine yönelik verdiği sözlerde durmamış, komisyonlarda bekleyen ve kısmen de olsa emekçiler lehine değişiklikler getirebilecek yasa tasarılarının yasalaşması ve emekçilerin vergi yükünü azaltacak vergi yasasının Meclislerden geçirilmesi için gereken çalışmayı yapmamıştır.

"İktidar DİSK'in gelişimini ancak Türk-İş gerici yönetimlerinin desteklenmesi ile durdurulabileceği noktasından yola çıkarak DİSK'e karşı hep düşmanca tavır izlemiştir. Büyük işyerlerinde, özellikle KİT'lerdeki örgütlenmemiz bu dönemde engellenmek istenmiş, toplantılarımız bu dönemde yasaklanmış, işçi sınıfının Uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ın kutlanması bu dönemde yasaklanmış, yöneticilerimiz bu dönemde tutuklanmıştır.

"DİSK, emekçi halktan yana alacağı her önlemde bugünkü iktidarı koşulsuz destekleyeceğini sürekli açıklamış. Başbakan ve diğer ilgililere sürekli eleştiri ve öneri götürmüştür. Ancak, iktidar Türkiye işçi sınıfının ve tüm emekçilerin desteğini elinin tersiyle itmiştir.

"İktidar DİSK'in faşizme karşı giriştiği eylemlere şiddetle karşı çıkmıştır. "Sağa da sola da karşıyız" mantığı ile kendisini demokratik güçlerden tecrit etmiştir.

"Başbakan yurtseverleri, sosyalistleri bugünkü hükümete ezdirme yolundaki gerici demogojinin etkisiyle "bizim dışımızdaki solun oyu en fazla yüzde birdir" diyerek seçimlerde CHP'ye oy veren ilerici ve sosyalistlerden kopmak istediğini açıkça belirtmiştir. Yine Başbakan bir konuşmasında IMF'nin dayatmaları doğrultusunda ücretlerin dondurulmasını getiren Toplumsal Anlaşmayı eleştiren CHP'li sendikacıların CHP ile ilişkisinin kesileceğini açıklamıştır.

"Değerli Arkadaşlarım,

"Emperyalizm ve ona bağımlı büyük sermaye bugün kendi kârlarını en yüksek düzeyde sürdürecek bir "istikrar" peşindedir. Gerçekte bu "istikrar" emperyalizmin dayattığı tüm ekonomik önlemlerin alınmasını, özellikle ücretlerin dondurulmasına olanak verecek, demokratik hak ve özgürlüklerin daha da budanacağı, emekçi halkımızın devrimci muhalefetinin ezi leceği bir toplumsal ortam anlamına gelmektedir

"Daha seçim sonuçları belli olmadan bugün her yerde "geçici hükümet", "askeri müdahele", "ara rejim" sözlerinin tartışılması bir rastlantı değildir.

"12 Mart faşist dönemini büyük kârlarla kapatan tekelci sermaye bugün yeni 12 Martların bekleyişi içindedir.

"Burjuvazi 1977 sonunda iktidar olan CHP hükümetini bir yandan kendi isteklerine boyun eğmeye zorlarken, öte yandan da faşist saldırı ve cinayetleri tezgahlayan, gerçekleştiren faşist örgütleri ve partiyi desteklemiş, faşist ha-

kararlar. Diyarbakır tutuklamaları ile hukuk kuralları çiğnenmiştir. Emperyalizme, faşizme ve şövenizme karşı ortak mücadele. Tek Tip Demokratik Tüzük. DİSK'te kurumlaşmayı geliştirme yolunda bir önemli adım daha: Yönetmelikler. Onur Kurulu Kararı ve örgüt içi disiplin sorunu. Sendikal Birlik ancak sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri temelinde gerçekleşebilir. Burjuvazi emekçi halkın örgütsüz kesimlerini sendikalı işçilere karşı kışkırtmaya çabalıyor. Hükümet-Türk İş İşbirliği. —"Hükümet DİSK'i kayırıyor" saftasatası-Acil Görevler. Örgütlenme Dairesi çalışmaları: DİSK'in Merkezi planda yürüttüğü örgütlenme çalışmaları - DİSK Bölge Temsilcilikleri - Sendikalarla ilgili çalışmalar: Birleştirme çalışmaları - DİSK'e katılma başvuruları, katılmalar, diğer çalışmalar. Genç işçiler, kadın işçileri, göçmen işçilerin örgütlenme çalışmaları. Eğitim Dairesi çalışmaları. DİSK Araştırma Dairesi DİSK Araştırma Enstitüsü çalışmaları. Toplu Sözleşme Dairesi çalışmaları - üye sendikalarla ilişkiler. Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesi çalışmaları. Hukuk Dairesi çalışmaları.Dış İlişkiler Dairesi Çalışmaları: 1 Mayıs - 16 Haziran-Avrupa Sendikalar Konfederasyonu-DİSK'in Uluslararası Toplantılarda Temsil Edilmesi - DSF Sofya Genel Konseyi - ILO Çalışma Konferansı - 1 Mayıs ziyaretleri - Uluslararası Genç İşçiler Toplantısı Yurt dışından DİSK'i ziyaret için gelenler - CGT Heyeti. Sosyal Tesis ve Hizmetler ile Yatırım ve İşletmeler Dairesi çalışmaları. Çalışma Raporu'ndaki görüşler: DİSK Yürütme Kurulu Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı yol ayrımını şu iki noktada özetliyordu: 1- Ya emperyalist-kapitalist sistemin ve onun işbirlikçisi tekelci sermayenin istemleri doğrultusunda uygulamalar yapılacaktır. 2- Ya da tüm değerlerin yaratıcısı işçi sınıfımız başta olmak üzere halkımızın daha insanca yaşamaları doğrultusunda gerekli koşulların hazırlanması için adımlar atılacaktır.

Yürütme Kurulu, ekonomik bunalımın sorumlusunun işçi sınıfı ve emekçiler olmadığını, fedekârlıkta bulunamayacaklarını vurgulamış ve "DİSK, yine de hükümetin ekonomik-demokratik hakları genişletme yolunda atacağı somut adımları destekleyeceğini defalarca yinelemiştir" demiştir. İktidarın DİSK'in önerilerine kulak tıkadığını, buna karşın emperyalistlereketi siyasi manevralarına uygun bir biçimde korumuş ve yönlendirmiştir.

"Yapılmak istenen açıktır. Sürekli tırmandırılan "bölücülük" bahanesiyle, belli provokasyonlara başvurarak geniş çapta operasyonlara girişmek ve "güçlü devlet, sağa da, sola da karşıyız" edebiyatı ile faşistleri yedek güç olarak korurken ilericileri, demokratları, yurtseverleri, sosyalistleri ezmek.

"Bugünkü iktidar 14 Ekim sonrasının karanlık görüntüsüne rağmen daha baskıcı bir yönetim için aday durumdadır. Ve bu hükümet Anayasa değişikliği isteklerine karşı çıkan gerçek bir davranış içine girmekten de kaçınmaktadır.

Arkadaşlarım,

"14 Ekim seçimleri Meclis aritmetiğini önlemli ölçüde değiştirecek seçimler değildir. Ancak bu seçimler yoğun bir baskı ve anti-demokratik ortam içinde yapılmaktadır. Seçime gidilen bölgelerden çoğunda sıkıyönetim vardır. Adayların propaganda yapması için gerekli tüm araçlar kısıtlanmıştır. Bu kısıtlama özellikle sosyalist partiler ve ilerici adaylar için çok daha fazla geçerlidir. Son olarak TRT konuşmaları için belli ölçütler getirilmiştir.

"Seçim propagandası için özgür bir ortam sağlanmış değildir. Seçim gününe kadar yeni bildirilerle yeni yasakların getirileceği bugünden belli olmaktadır.

"Türkiye işçi sınıfı bu seçimlere sosyalist hareketin birliğini sağlamış bir partiden yoksun olarak girmektedir. Seçimlere işçi sınıfı adına katıldığını belirten parti ve bağımsız adaylar seçim platformunu siyasi gerçekleri açıklama, sosyalist bilinci geliştirme demokrasi güçlerinin ve sosyalist hareketin birliğini sağlamaya yönelik adımlar atma açısından bir araç olarak kullanmalıdırlar.

Değerli Arkadaşlarım,

"14 Ekim sonrasında bizi çok zorlu günler beklemektedir. Demokratik hak ve özgürlüklerimize yönelik saldırılar artacak ve olanak bulabilirlerse 12 Mart döneminde daraltılmış olan Anayasayı da yeniden değiştirerek bu haklarımızı daha da sınırlamak isteyeceklerdir.

"15-16 Haziranı, 16 Eylül DGM Direnişini, 20 Mart Faşizme İhtar Eylemini, sayısız grev ve direnişi gerçekleştiren Türkiye işçi sınıfı bu amaçla gücünü üretimden alan, geleneğine uygun eylemlere girişmekten geri kalmayacaktır.

"Böylesi bir ortamda örgüt içi ilkeli ve kalıcı birliğin sağlanması en önemli sorunlarımızdan biridir. DİSK'in 6. Genel Kurul Kararları, Ören Toplantısında aldığımız kararlar ve demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının temel ilkeleri doğrultusunda sağlam ve kalıcı birliği yaratmak, birliği bozucu, demokratik merkeziyetçilik anlayışını zedeleyici her tavra net bir biçimde karşı çıkmak sınıf görevimizdir.

"Ancak Türkiye işçi sınıfı bu seçimleri tek kurtuluş yolunun SOSYALİZM olduğunu bilerek ileriye dönük olarak değerlendirecektir. Türkiye işçi sınıfı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini çetin ve zor bir mücadele olduğunun bilincinde olarak bu seçimlere de yansıyan bölünmüşlüğünü aşacaktır.

rin ve işbirlikçilerin önerileri doğrultusunda girişimlerde bulunduğunu belirterek bunları özetlemiştir. Yürütme Kurulu şu gerçeği de belirtmiştir: "Faşizme karşı desteklediğimiz bu hükümet döneminde daha çok sayıda ilerici devrimci katledilmiştir. Sıkıyönetimin ilân gerekçeleri dışındaki uygulamalar artan bir biçimde yaygınlaştırılmış ve ülkemiz Sıkıyönetim altında seçime götürülmüştür."

1 Mayıs 1979 eylemini bütün boyutları ve yönleriyle sıralayan Yürütme Kurulu, Bank-Sen, Baysen, Maden-İş sendikaları yöneticilerinin organ kararlarını ve örgüt disiplinini hiçe sayan davranışlarını sürdürdüklerini de açıklayarak bunların DİSK içinde Anarko-Sendikalist eğilimli, organ tanımaz, disiplinsiz uygulamaları azaltacaklarına daha da hızlandırdığını bildirmiştir. Ayrıca bu örgüt yöneticilerinin DİSK'in iç sorununu uluslararası alana taşıyarak yalan ve tezviratla DİSK'i yıpratmaya-yıkmaya kendilerinin yönetiminde olacakları bir yapıya, ya da ayrı bir örgüte zorlamak istediklerini açıklamıştır. Yürütme kurulu, bu girişimlerinin saptırıcı çalışmaları ve davranışları hakkındaki değerlendirmesini şöyle dile getirmiştir:

"Bu üç sendikanın yöneticileri ortaklaşa yaptıkları işçi sınıfı üslubuna asla uymayan yazılı, sözlü açıklamalarla, burjuvaziye has tavır ve yöntemleriyle DİSK'e ve yöneticilerine saldırılarını devam ettirdiklerinden, diyalog ortamını yok etmeşlerdir."

Bu sendikaların "kafa ve kasa birliği" sloganıyla yaptıkları çağrıyı da anlamı ve amacıyla açıklayan DİSK Yürütme Kurulu'nun görüşü şu olmuştur:

"İşçi sınıfının devrimci sendikal birliği, ancak ilkeli birlik olabilir. Türk-İş yönetiminin baskılarına rağmen tabanda DİSK ve Türk-İş üyeleri arasında sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri temelinde başlayan eylemde birlik, tüm ideolojik engelleri aşarak devrimci sendikacılık ilkeleri temelinde tek bir konfederasyonda ilkeli birliğe dönüşecektir. Bu gelişmeleri hiçbir güç durduramayacaktır."

Yürütme Kurulu çalışma raporu Yönetim Kurulunda genel bir değerlendirme ile olumlu karşılanmış ve yapılan eleştiri ve temenniler Yürütme Kurulunca yanıtlanmış, böylece onaylanan Çalışma Raporu ile ilgili görüşler yeni dönem çalışmalarına ışık tutmuştur.

"Daha ileri mücadele günlerine hazırlanırken örgüt içi birliğin yanısıra faşizme, emperyalizme ve şövenizme karşı tüm demokratik güçlerin güç ve eylem birliği daha da güçlendirilecektir.

"Geçtiğimiz aylarda Eskişehirde biraraya gelerek çalışmalarını sürdüren demokratik kuruluşların sıkıyönetimin kaldırılması, tüm faşist odakların kapatılması, faşist canilerden hesap sorulması, işsizlik ve pahalılıkla mücadele, güncel ekonomik ve demokratik sorunların çözümü, özel olarak tüm çalışanların sendikalaşma hakkının tanınmasına yönelik Türkiye çapında kitlesel eylemler için aldığı kararlar kısa zamanda gerçekleştirilecektir.

"DİSK'in içinde işçi sınıfının disiplinine uygun birlik, demokratik güçler arasında daha etkin ve yaygın birliktelik, gelecekteki en ivedi görevlerimizdendir.

"Tekelci sermayenin en önemli işkollarında çok sayıda işçiyi kapsayan toplu sözleşmeler öncesinde giriştiği saldırıları toplu sözleşme mücadelesi sürecinde kitlesel olarak göğüslemek, tekelci sermayenin karşısına tam bir dayanışma içinde çıkmak da en yakıcı görevlerimiz arasındadır.

"Öte yandan birer "dayanışma ve mücadele" birimleri olacak 1 Mayıs Komiteleri'nin zaman geçirilmeden kurulmasını gerçekleştirmeli ve şimdiden 1 Mayıs Alanında 1 Mayıs 1980'ı kutlamaya hazırlanmalıyız.

"Değerli Arkadaşlarım,

"Yoğun bir gündem ile toplandık, DİSK'in 1979 ara seçimlerindeki tavrının ne olması gerektiğini iyice tartışarak kara ra bağlayacağız. Bu arada ivedi görevlerimizi daha da somut biçimlere sokarak, kısa dönemde girişeceğimiz kitlesel eylemleri planlayacağız.

"DİSK Yönetim Kurulu hem 14 Ekim seçimlerinin sonuçlarını tartışmak, hem de örgüt içi bazı sorunları ele almak üzere ara seçimlerden sonra yeniden toplanacak ve bir değerlendirme yapacaktır.

"Türkiye işçi sınıfı ekonomik ve siyasi mücadelesinde önündeki engelleri aşacaktır. Unutmayalım ki, işçi sınıfının ve emekçilerin kurtuluşu kendi eserleri olacaktır. Mücadelemizi bu inançla sürdürüyoruz.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ VE DAYANIŞMASI
YAŞASIN BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZM MÜCADELEMİZ ❞

Genel Başkanın Basına açık olarak yaptığı bu konuşmadan ve basının yönelttiği soruları yanıtlamasından sonra Yönetim Kurulu çalışmalarına başlamıştır.

Yönetim Kuruluna sunulan DİSK Yürütme Kurulu raporunun oybirliğiyle onaylanmasından sonra, Türkiye'nin ekonomik ve siyasal koşullarının değerlendirilmesine geçilmiş ve 28 Eylül tarihine kadar süren çalışmalar sonunda, DİSK in 14 Ekim seçimlerindeki tavrına ilişkin olarak ileri sürülen önerilerin değerlendirilmesi amacıyla bir komisyon oluşturulmasına karar verilmiştir.

Genel Başkan Abdullah Baştürk'ün Başkanlığında, DİSK Genel Başkanvekili Kemal Nebioğlu, Basın-İş Genel Başkanı Burhan Şahin, Lastik-İş Genel Sekreteri Celâl Küçük ve Genel-İş Genel Yürütme Kurulu Üyesi İsmail Hakkı Önal'dan oluşan Komisyon, toplantıya getirilen önerileri değer lendirmiş ve 3 Ekim Çarşamba günü yeniden toplanan Yönetim Kuruluna sunmuştur.

Komisyonun hazırladığı metin 3 Ekim günü yeniden toplanan Yönetim Kurulunda görüşülmüştür. Yönetim Kurulu aynı gün DİSK'in 14 Ekim Senato üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimlerine ilişkin kararını kamuoyuna açıklamıştır. Ülkenin içinde bulunduğu durumun genel bir değerlendirmesinin yapıldığı kararda, gizli açık faşist odakların Türkiyede faşist bir diktatörlük kurmak için tezgahladıkları oyunlara değinilerek işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin faşistlerin bu karanlık emellerine olanak vermeyeceği vurgulanmıştır.

Yönetim Kurul ayrıca, "Şimdiki hükümetten beklediklerini bulamadığından, hatta yer yer ters işler bile yaptığından ötürü, kırılıp ya da küsüp oy kullanmamak yanılgısına asla düşülmemesini" vurgulamıştır.

Yönetim Kurulu 14 Ekim seçimlerinde takınılacak tavra ilişkin aşağıdaki kararları almıştır:

1- Tabanın (gövdesinin) ilerici, demokrat unsurlardan oluşması nedeniyle faşizme karşı mücadele önemli görevler yapabilecek olan CHP'nin oy verilerek desteklenmesini,

2- İşçi sınıfımızı, emekçi halkımızı kucaklayan siyasal örgütlenmenin henüz varolmadığının bilincinde olarak, sosyalist-ilerici tüm partilerin adaylarına da oy verilerek güç katılmasının faşizmle mücadele ilkesine ters düşmeyeceğini, kamuoyuna duyurmaya karar vermiştir.

14 EKİM SEÇİMLERİNİN ORTAYA ÇIKARTTIĞI TABLO

14 Ekim Seçim Sonuçları 1977 seçimlerinden bu yana geçen süre içinde toplumumuz dahi hızlı siyasal bilinçlenmeyi yansıtmaktadır. Seçim Sonuçları Siyasal tercihlerin belirlenmesindeki ölçülerin değişmekte olduğunu göstermektedir.

14 Ekim 1979 tarihinde yapılan senato üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimleri birçok siyasal yorumcu tarafından **"sürpriz"** olarak nitelenen bir biçimde sonuçlanmıştır.

1977 genel seçimlerinde hak ve özgürlükleri genişletme vaadiyle geniş halk kitlelerinin desteğini sağlayan CHP, 22 aylık bir iktidardan sonra yenilgiye uğramıştır. CHP oyları 1977 seçimlerine göre 1 milyon 100 bin dolayında azalmıştır. Bunu karşılık sağ partilerin oylarında 300 bin dolayında bir artış olmuştur. Sosyalist-ilerici parti ve adayların aldığı oy toplamı ise 270 bin dolayındadır.

İktidar, bir yandan emperyalist-kapitalist sistemin dayatmalarına teslim olmuş, bir yandan da faşizme karşı mücadelede tutarlı olamamıştır.

Toplumun siyasal tercihinde 2 yıl gibi kısa bir sürede meydana gelen değişiklik hem toplumun dinamik yapısını ortaya koymak, hem de Türkiye'nin emperyalist-kapitalist sistem içinde sorunlarına çare bulmak yolunda izlediği ekonomik-politikaların etkisi açısından önemlidir. Kısa sürede meydana gelen bu değişim, toplumun içinde bulunduğu ekonomik bunalımı aşmak için ne denli ısrarlı bir arayış içinde olduğunu da ortaya koymaktadır.

Seçim sonuçları il il incelendiğinde, ortaya çıkan ana eğilim halkın CHP'den desteğini çekmiş olmasıdır. Örneğin İstanbul, Balıkesir, Erzincan, Erzurum, Hatay gibi illerde CHP çok büyük oranlarda oy yitirmiştir. Buna karşılık bu illerde, sağ partilerin toplam oylarında önemli bir artış olmamıştır. Örneğin Balıkesir'de CHP'nin oy kaybı 52.131 olurken AP'nin oy kaybı da 2500 dolayında olmuştur. Başka bir deyişle AP kazanmamıştır, CHP kaybetmiştir. Hatay'da CHP 60 bin oy yitirirken, CGP, MHP ve MSP nin yitirdiği 5 bin dolayında oy AP'ye kaymıştır. İstanbul'da ise CHP 400 bin civarında oy kaybederken AP'nin kazanımı 60-70 bin dolayında olmuştur. İstanbul'da sosyalist-ilerici par ti ve adayların aldığı oylar, oy kullanmayan 1 milyondan fazla seçmen de dikkate alınırken sağ'ın "büyük seçim zaferinden" söz etmek oldukça güçleşir.

Seçim sonuçlarının ortaya çıkarttığı tablo, Türkiye'de çok partili döneme girildiğinden beri toplumun siyasal tercihinin belirlenmesindeki ölçülerde önemli değişiklikler olduğunu göstermektedir. 1961 Anayasasıyla başlayan dönem emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı kapitalistleşmeyi hızlandırırken, bu ekonomik değişimin kaçınılmaz ürünü olan toplumdaki sınıfsal ayrışmayı da netleştirmiştir.

Şimdi bu sınıfsal ayrışma ifadesini Türkiye'nin siyasal yaşamına yansıtmaktadır.

Özellikle 12 Mart dönemini izleyen dönemde toplumda demokratik hak ve özgürlüklerin genişleştilmesi istemi belirgin bir yükseliş göstermiştir. Bu istem, bir kaynağını, işçi ve emekçi kitlelerin giderek kötüleşen yaşam koşulları karşısında mücadele etme eğiliminin güçlenmesinden almaktadır. Buna diyalektik olarak bağlı olarak da ülke ve toplumun yönetiminde söz ve karar sahibi olma isteğini yansıtmaktadır.

CHP'nin 1973 ve 1977 seçimlerinde yaptığı propoganda, "düzen değişikliği" ve "ne ezen, ne ezilen insanca hakça bir düzen" sloganlarında özetlenebilir. İşte toplumun en dinamik, en bilinçli kesimleri CHP'ye bu görünümüyle destek vermişlerdir. Kuşku yok ki CHP Genel Başkanının kişiliğinde somutlanan "umut" propagandası da "kararsız" oyların CHP'ye yönelmesinde rol oynamıştır. Ekonomik ve sosyal yapıda önemli değişiklikler öneren bir siyasal partinin, tek başına olmasa bile ağırlıkta olduğu bir iktidarın 22 aylık uygulaması CHP'yi oylarıyla destekleyen kitleleri büyük bir hayal kırıklığına uğratmıştır. İktidar, bir yandan emperyalist-kapitalist sistemin dayatmalarına teslim olmuş, bir yandan da faşizme karşı mücadelede tutarlı olamamıştır. Bu iki uygulamada da destek aldığı kitlelerin çıkarları ile çelişmiştir.

Burjuva parlamenter sistemler-

de bu durum, partilerin ilân ettikleri programlara, vaatlere göre belirli toplum kesimlerinden oy desteği almakla sınırlanmıştır. CHP bu anlamda destek aldığı, çıkarlarını savunacağını ilân ettiği kitleleri tam karşısına alan bir uygulama yapmıştır. CHP'nin vaatlerinin gerçekçi olup olmadığı ayrı bir tartışma konusudur. Ancak somut gerçeklik odur ki, kitleler vaad eden ve vaadlerini gerçekleştirebileceğini ileri süren CHP'yi desteklemişlerdir. O nedenle, CHP'nin iktidar olduktan sonra, "enkaz devraldık", "IMF, yeşil ışık yaktı yakıyor" yollu vaadlerini gerçekleştirememe gerekçeleri, destek aldığı kitleler için yeterince ikna edici olmamıştır. Bu engellerin, vaadlerin yapıldığı sırada da bilindiği, ve bu engellere rağmen vaad edildiği seçmen için yeri kabul edilmiştir.

Bu durum CHP oylarındaki düşüşün bir diğer önemli etkeni oluşturmaktadır.

Diğer yandan sağ oyların durumu da bazı özellikler göstermektedir. Bunların başında, sağ partilerin CHP'nin büyük oy kaybı karşısında sayısal olarak aynı artışı sağlayamamış olmaları gelmektedir. Özellikle sanayinin yoğun olduğu kentlerde, sağ oylardaki sayısal artış çok düşüktür. Hayati önemi olan birçok tüketim maddesinin piyasadan kaybolduğu, karaborsanın yaygınlaştığı, fiyat artışlarının görülmedik boyutlara ulaştığı bir dönemde sağ partilerin elde ettikleri seçim başarısı, Türkiye'de sağın alabileceği en yüksek oyu almasına uygun bir ortam hazırlamıştır.

Diğer yandan seçime katılan sosyalist-ilerici parti ve adayların aldıkları oy toplamı da seçim sonuçlarının önemli bir yanını oluşturmaktadır. TİP, TSİP, SDP, TBP ve bağımsız adayların toplam oyları 300 bine yaklaşmıştır. Bu oy toplamının Türkiye'deki sosyalist potansiyeli yansıttığını idda etmek olası değildir. Yine de bütün olumsuz etkenlere rağmen Sosyalist-İlerici Partilerin ve bağımsız adayların aldıkları oylar sosyalist potansiyel hakkında bazı ipuçları vermektedir.

14 Ekim seçimlerinin ortaya çıkardığı bir diğer gerçek de, Türkiye'nin nüfus ve seçem kütüklerinin tutulmasında çağdışı yöntemlerin hızla terk edilmesinin ivedi bir zorunluluk haline gelmiş olduğudur. 1977 seçimlerine oranla 29 ilde seçmen sayısı 1 milyon 100 bin dolayında azalmıştır. Nüfus artışının % 2.5 dolayında olduğu bir ülkede bu farkın ilkel yöntemlerin bir sonucu olduğu kesindir. 1977 seçim-kütüklerinin şişirilmiş olduğu sayı öne sürülebilir. Diğer bir sav da 1979 kütüklerinin eksik olduğudur.

Bu savlardan biri doğrulanmadan, ya da seçmen sayısındaki bu önemli değişikliğin kaynağı bulunmadan seçim sonuçları üzerinde oy yüzdelerine göre yapılacak değerlendirmeler gerçeği yansıtmayan görünümler ortaya çıkartmaktadır. 1 milyon 100 bin oy kaybeden CHP'nin % 11'lik bir kayba uğradığı, buna karşılık oyların 300 bin dolaında artıran AP'nin % 11'lik bir artış sağladığı yolundaki aritmetik tespitler, yanıltıcı olmaktadır.

Seçime katılma oranının belirlenmesinde de bu durum yanıltıcı sonuçlar çıkartılmasına neden olmaktadır. Kaybolan (!) 1 milyona yakın seçmenin nereye gittiği belirlenmeden seçime katılma oranlarının tespit

CHP'nin iktidar olduktan sonra, "enkaz devraldık", "IMF yeşil ışık yaktı yakıyor" yollu vaadlerini gerçekleştirememe gerekçeleri, destek aldığı kitleleri ikna ikna edici olmamıştır.

29 İL TOPLAMI

PARTİLER	1979	%	İSTANBUL	%	İSTANBUL DIŞINDA	%
AP	2.720.811	47.8	519.131	39.8	2.201.680	50.2
CHP	1.663.973	29.3	493.770	37.9	1.170.203	26.6
CGP	134.889	2.4	40.362	3.1	94.527	2.2
MHP	365.423	6.4	47.282	3.6	318.141	7.3
MSP	533.072	9.4	113.803	8.7	419.269	9.6
TBP	59.801	1.1	27.023	1.1	32.778	0.7
SDP	40.918	0.7	13.461	1.0	27.457	0.6
TSİP	66.296	1.2	5.668	0.4	60.658	1.4
TİP	38.560	0.8	12.989	1.0	25.570	0.6
BAĞIMSIZ	63.833	1.1	28.357	2.2	35.476	0.8
Toplam	5.687.576		1.301.846		4.385.730	

edilmesinin sağlıklı sonuçlar vermesi olası değildir.

Bütün bu değinilen noktalar 14 Ekim seçim sonuçları hakkında genel bir değerlendirme yapılmasında gözönünde bulundurulması gereken önemli etkenlerdir.

Bu etkenler dikkate alınarak yapılan bir değerlendirme ise;

- Türkiye toplumunun siyasal duyarlılığının ve erginliğinin hızla gelişmekte olduğunu,
- Toplumun sınıfsal çıkarları doğrultusunda bir siyasal saflaşmayı gerçekleştirmekte olduğunu,
- dinamik bir süreç içindeki toplumun düzen partilerini ümit olarak görmekten uzaklaştığını, bir siyasal çözüm arayışı içinde olduğunu,
- Seçim sisteminin bu dinamik toplumun yönelimlerini gereğince yansıtmaktan uzak bir yapıda olduğunu ortaya koymaktadır.

DİSK GENEL SEKRETERİ VE YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ BERAAT ETTİ

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar ve eski yazı işleri Müdürü Yücel Yaman Hakkında "yayın yoluyla yasa dışı grev teşvik" iddiasıyla açılan dava sonuçlanmış, ve mahkeme Işıklar ve Yaman'ın beraatlerine karar vermiştir.

Bakırköy Basıntoplu Asliye Ceza Mahkemesinde 1978/506 esas nolu dosyada görülen ve DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar ile eski yazı işleri müdürü Yücel Yaman hakkında 18.5.1978 tarihli DİSK Ajansı yoluyla "yayın yolu ile yasa dışı greve teşvik" suçu işlendiği iddiasıyla açılan davada mahkeme heyeti, "toplanan telillere ve Ehlivukuf Heyetinin raporuna nazaran 275 sayılı kanunun 56. maddesinde yer alan kanun dışı bir greve katılma yönünde propoganda mahiyetinde bulunmadığı"na karar vermiştir.

"14 EKİM SONUÇLARI TOPLUMUN SİYASAL DUYARLIĞININ VE ERGİNLİĞİNİN HIZLA GELİŞMEKTE OLDUĞUNU ORTAYA KOYMUŞTUR"

DİSK Yürütme Kurulunun 14 Ekim seçimleri sonuçlarını değerlendirdiği toplantıdan sonra Genel Başkan Abdullah Baştürk aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

Türkiye toplumsal eğilimler hakkında önemli ipuçları veren bir ara seçim yaşamıştır. 14 Ekim seçimleri, önemli siyasal gelişmelere neden olmuş ve hükümet istifa etmiştir.

14 Ekim sonuçları Türkiye toplumunun siyasal duyarlılığının ve erginliğinin hızla gelişmekte olduğunu ortaya koymuştur. Seçim sonuçları, parlamenter transferlerine, boş vaatlere dayalı anlayışın iflasının kanıtı olmuştur. Seçim sonuçları ne sağcı partilerin çığırtkanlığını yaptığı gibi toplumun sağa yönelmesi ile sonuçlanmıştır, ne de soyut vaatler ile kitleleri peşlerinde sürükleyebileceklerini sananları doğrulamıştır.

Seçim sonuçları toplumun sınıfsal çıkarları doğrultusunda billurlaşan bir saflaşmayı hızla gerçekleştirmekte olduğunu, siyasal tercihlerin, kişilere, düzen partilerine duygusal bağlılıklarla yapıldığı dönemin geride kalmakta olduğunu ortaya koymaktadır.

Geçtiğimiz hükümet döneminde, "demokratik sol" olarak adlandırılan Hükümet programına rağmen bütünüyle sağ bir uygulama yapılmış zenginler daha da zenginleşirken, geniş emekçi kitlelerin yoksullaşması hızlanmıştır. Bu durum, büyük vurgunlar vuran zenginleri bile tedirgin edecek boyutlara ulaşmıştır.

DİSK, IMF ile sürdürülen pazarlıklar süresince, IMF dayatmaları, toplumun üzerindeki baskının artırılması, hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanmasını gündeme getirdiğini ısrarla vurgulamıştır. Seçim sonuçları, değerlendirme ışığında irdelendiğinde, bulunacak siyasal çözümün, ücretlerin dondurulması, kemerlerin sıkılması biçiminde özetlenebilecek IMF istemlerini uygulamaya koyabilmesi için baskıcı, hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı önlemler almasını gündemde tutmaktadır. Bu nedenle bu parlamento yapısı içinde ve bu ekonomik koşulların varlığında, bulunacak siyasal çözümün işçi ve emekçi halka vereceği birşey yoktur.

Şimdi seçim sonuçlarının gündeme getirdiği yeni hükümet kurma çalışmalarında düzen partileri birbirlerine kur yapmaya başlamışlardır. Tezgâhlanan oyunların, sonuçta emekçi halkımıza daha ağır zararlar vereceği açıktır.

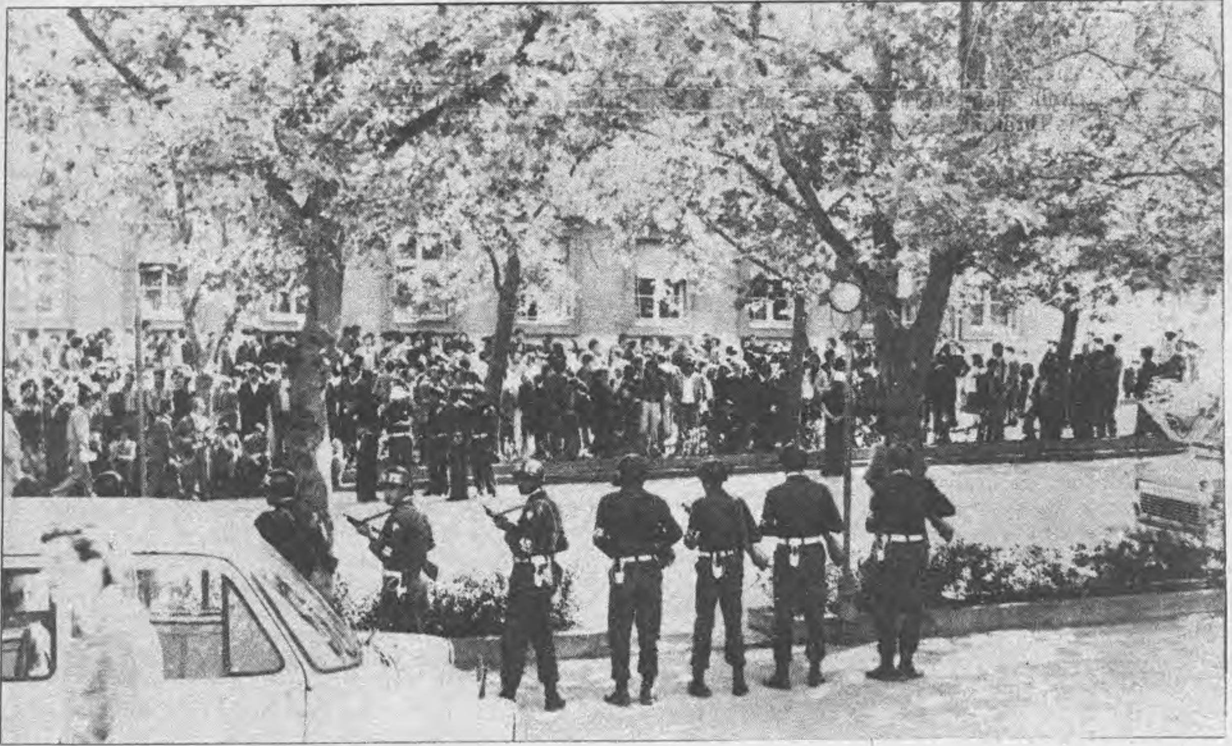
Siyasal yapının iki büyük parti arasındaki tahtaravalli oyunu görünümünde çıkartılması, halkımızın birbirine benzer ekonomik programları olan partiler arasında seçim yapmak durumunda kalmasından kurtarılması sosyalist hareketin gündeminin birinci maddesidir. 14 Ekim seçim sonuçları halkımızın bu isteğini de açıkça ortaya koymaktadır.

İşçi sınıfının yıllardan beri artan bir bilinç ve örgütlülükle sürdürdüğü mücadele ve toplumda oluşan sosyalist potansiyel, bu seçimlere yansımamıştır. Seçime katılan sosyalist parti ve kişilere verilen oylar Türkiye'deki sosyalist potansiyeli yansıtmaktan uzaktır. Bu nedenli 14 Ekim seçim sonuçlarından ders alması gerekenler yalnız sosyal demokratlar değildir. Tüm ilericiler, sosyalist ve devrimciler bu sonuçları çok iyi değerlendirmek ve gerekli dersleri çıkartmak zorundadırlar.

Geçtiğimiz dönemin açığını kapatmak için yoğun bir mücadele içinde olunmalıdır. Bu gerçeği dikkate aldığımızda yılgınlığa, karamsarlığa yer olmadığı görülecektir.

İşçi sınıfı hareketinin siyasal bölünmüşlüğü ve bu bölünmüşlükte temelsiz israr, bugüne değin izlenen yol ve politikalar gerici ve faşist partilerin gerilemesini, giderek kesin yenilgilerini geciktirmektedir.

14 Ekim sonuçları, tüm bölünmüşlüğüne rağmen sosyalist parti ve adayların aldığı oylar dikkate alınırsa, toplumdaki sosyalist potansiyelin gerçek gücü hakkında önemli ipuçlarını ortaya koymaktadır. İşçi sınıfı açısından, siyasal hareketinin gerçek öz ve örgütlülüğüne kavuşturulması, Türkiye işçi sınıfının siyasal hayata gerçek ağırlığını koymasını getirecektir. Bu amaç için tüm demokrat, devrimci, sosyalist örgütlere ve hatta tek tek kişilere görev düşmektedir. DİSK bu konuda, sendikal bir örgüt olduğunun bilinci içinde üzerine düşen görevi yerine getirmeye kesinlikle kararlıdır.

TMMOB'NİN İŞ BIRAKMA EYLEMİ ETKİLİ OLDU

19 Eylül'de TMMOB'nin aldığı karar doğrultusunda ülkenin dört bir yanındaki mimar ve mühendisler "yan ödeme kararnamesini" protesto amacıyla iş bıraktılar.

Hükümetin çıkardığı "**Yan Ödeme Kararnamesi**" nin teknik personele yarar sağlamadığını açıklayan **TMMOB**, üyesi tüm teknik elemanlar için "**Bir Günlük İş Bırakma Eylemi**" kararı aldı.

19 Eylül Çarşamba günü, tüm mühendis, mimar ve teknik elemanlar bulundukları kamu kuruluşları ve Bakanlıklar'da **sabah 09.00'dan sonra** çalışmadılar. Teknik elemanlar ya çalıştıkları kuruluşların önünde, ya içinde toplanarak ya da masalarının başında oturup çalışmayarak "**Bir Günlük İş Bırakma Eylemi**"ne katıldılar.

Eyleme katılan tüm teknik elemanlar çalıştıkları işyerleri yetkililerine eylemlerinin nedenlerini anlatan ve yeni kararnameyle ortaya çıkan haksızlıkların giderilmesini isteyen bir **dilekçe** verdiler. Ayrıca tüm mühendis, mimar ve teknik elemanlar adına ortak bir dilekçe de **Başbakan ECEVİT**'e verildi. Başbakan'a verilen dilekçede özetle şöyle deniliyor:

"**İktidar seçim öncesi vaatlerini gerçekleştirmemiştir. Kamu kesiminde çalışaların grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak istemeleri gözardı edilmiş, yan ödemelerde ise ücretlerde yetersiz artış getirecek düzenlemelerle yetinilmiştir. Faşist odaklar üzerine kararlılıkla ve cesaretle gidilmemiş, faşist örgütler kapatılmamış ve 'demokrasinin vaz geçilmez unsurları' arasında sayılabilmiştir.**"

Başbakan Bülent ECEVİT, TMMOB'nin "Bir Günlük İş Bırakma Eylemi ile ilgili olarak yaptığı açıklamada ise şöyle dedi:

"**Kamu görevlilerinin böylesi bir eylem yapma hakları yoktur. Yan ödeme kararnamesi ile sağlanan olanakların yeterli olmadığını biliyorum. Bu ağır ekonomik bunalımlı dönemde hükümetin yapabileceğinin azamisidir.**"

Bu arada **Ankara Cumhuriyet Savcılığı** "Bir Günlük İş Bırakma Eylemi" ile ilgili olarak TMMOB yöneticileri hakkında açtığı soruşturmayı genişleterek sürdürmektedir.

● DİSK, TMMOB'nin "Bir günlük iş bırakma eylemini" desteklediğini açıkladı.

ÖZTÜRK'ÜN AÇIKLAMASI

TMMOB Genel Başkanı Teoman ÖZTÜRK, Odaya bağlı tüm mühendis, mimar ve teknik elemanların yaptıkları "Bir Günlük İş Bırakma Eylemi" ne katılma oranının yüksek olduğunu ve eylemin amacına ulaştığını açıkladı.

Teoman ÖZTÜRK ve Birliğe bağlı 18 Oda Başkanının yaptıkları ortak basın toplantısında özet şöyle denildi:

"**Çıkacak yan ödemelerle sağlanacağı söylenen nisbi artış net bir kaç yüz TL. arasındadır. Bu artış nisbi rahatlık sağlaması bir yana, tam bir rahatsızlık sağlamıştır. Nisbi artışlar ve zamlardan bahsederken, bunun hangi ücretlere yapıldığını, ele geçecek net ücretin düzeyinin ne olacağını ve bu ücretle yaşama olanağının bulunup bulunmadığını açıklamak gerekir. Biz şimdi sayın Başbakan'dan bir kez daha soruyoruz** 16 yıllık eğitimden sonra göreve **başlayan bir mühendis-mimar bu son nisbi artıştan sonra eline geçecek olan 6000 ilâ 7000 TL. ile nasıl yaşayacaktır?**

"**Bizler işçi, köylü, memur, teknik eleman, mühendis-mimarların en önemli ortak özellikleri geçimlerini emekleri karşılığında sağlamalarıdır. Bunların hiç birinin birbirlerinden alacak bir şeyleri yoktur. Haklarını çalıştırandan alacaklardır. % 100'de bugünün koşullarında yaşayan çalışanlar farklı uygulamalarla karşı karşıya geçirilemez. Bizler, herkesin bugün yaşayabileceği ücretin sağlanmasını istiyoruz.** Bunun için çalışanların % 10'**una başka**, % 70'ine başka, % 8'**ine vb. başka** ücret politikaları **uygulamayın. Biz teknik elemanlar arasında da** böyl**esine ayrıcalıklar yaratmayın.** Yeraltında da, yerüstünde de **çalışan teknik elemanların hepsi yaşamak zorundadır. Bir kısmımıza** (ki **çok küçük bir orandır**) 1-2 bin lira **fazla vererek** %90'ımızı **yaşattığınızı söyleyemezsiniz. Herkese yaşamak için asgari ücreti verdikten sonra,** eşit **işe eşit ücret** koşulunu **gerçekleştirdikten sonra bu tür ayrımlar yaparsanız değerlendirebiliriz.**

"**Türkiye'nin** "değerli" **mühendis ve mimarları** yine **sayın** Başbakan'ın birçok vesileyle birçok kez **belirttiği** "Değerli örgütleri TMMOB ve onun değerli yöneticileri.." **ile birlikte sorunlarını ve çözüm yollarını görüşerek**, ekono**mik-demokratik haklarını elde edinceye dek çaba harcamayı kararlaştırmış,** görüş ve önerileri**ni ilgililere ve kamu** oyuna **iletmişlerdir. Bu tür yaklaşımlardan çalışanların en doğal hakkı olan yaşama hakkını elde etme yolunda verdikleri ve verecekleri haklı mücadelelerin önüne geçme, onu çeşitli taktiklerle bölme ve zayıf düşürme yöntemlerinden vazgeçilmelidir. Bu yanlış bir yaklaşımdır. Bunun yerine çalışanların haklarını tanıma daha tutarlı bir yoldur. Bu denenmelidir. Bizler bu yolların, bu tür açıklamaların,** yanlışlığının **önümüzdeki günlerde yaşanarak anlaşılacağına inanıyoruz.** Emekçi halkımıza duyururuz."

DİSK, TMMOB'NIN EYLEM KARARINI DESTEKLİYOR

DİSK Genel Başkanı Abdullah **BAŞTÜRK**, mühendis ve mimarların **19 Eylül Çarşamba** günü yaptıkları "Bir Günlük İş Bırakma Eylemi"ni DİSK'in desteklediği açıkladı. **Abdullah BAŞTÜRK** yaptığı açıklamada şöyle dedi:

TÖB-DER BURSA MİTİNGİ GÜVENLİK KUVVETLERİNİN SALDIRISINA UĞRADI

"Emperyalizmin sömürü ve baskısı altında olan Türkiye'de, fabrikalardan tarlalara, barajlarladan ma den ocaklarına, dağbaşlarındaki şantiyelerden bürolara kadar hayatın her alanında emeği ile geçinerek yaşam kavgası veren mühendislerin ve mimarların yükselttikleri bu mücadeleye omuz vermek tüm ilericilerin, yurtseverlerin, demokratların ve devrimcilerin başta gelen görevidir.

"Sömürü çarkının alabildiğine hızla döndüğü ülkemizde, büyük bir kısmı kamu kesiminde çalışan, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklardan yoksun, ayda 6-7 bin **liraya açlığa, yokluğa ve işsizliğe mahkum edilen yurtsever** mühendislerin ve mimarların bu haklı kavgasını hiçbir güç durduramayacaktır.

"Aylardır "Yan ödeme kararname si", "katsayı" vb. **gibi kuru beyanlarla, emeği ile geçinen bu büyük kitleyi oyalayanlar şimdi gerçekleri açıkca görmelidirler.**

"Emperyalizmin, IMF **dayatması ile ücretleri dondurmak isteyenler, mühendislerin ve mimarların işçi sınıfı ve emekçi halkla birlikte yükselen bu mücadelesine kulak vermek zorundadırlar.**

"DİSK **olarak, kamu kesiminde çalışan mühendis ve mimarların kapitalist toplum içinde sorunlarının bir bölümünün grevli, toplu sözleşmeli sendikal hakların elde edilmesiyle çözüleceğine, ancak** gerçek çözümün sömürüsüz bir toplumda gerçekleşeceğine **inanmaktayız.**

"Bu nedenle "BİR GÜNLÜK İŞ BIRAKMA EYLEMI"**nin uzun süreli bir mücadelenin ilk adımlarından biri olduğunu belirtiliyoruz.**

"DİSK **böylesine haklı bir kavgayı yürüten mühendislerin ve mimarların yanında olduğunu belirtirken, tüm işçilerden** DİSK **üyesi olsun olmasın tüm emekçilerden** bu şanlı mücadeleye omuz vermesini, destek olmasını istiyoruz."

● **Tüm yasal işlemleri yapılmış olan TÖB-DER mitingine güvenlik kuvvetleri hiçbir ikazda bulunmadan sis bombaları, toplar ve dipçiklerle saldırdılar.**

TÖB-DER'in Bursa Mitingine yapılan saldırı, bu siyasal iktidarın alnında silinmez bir kara lekedir.

Tüm genel işlemleri yapılmış olmasına rağmen Valinin mitingi dağıtacağını israrla söylemesi üzerine, dağılmalarını bildirmek üzere kürsüye gelen TÖB-DER Genel Başkanı G.Gazioğlu konuşmaya başlamadan güvenlik kuvvetleri binlerce öğretmenin üzerine hiçbir ikazda bulunmadan sis bombaları joplar ve dipçiklerle saldırdılar.

Devletin resmi güçleri Bursa'da yeni bir 1 Mayıs'ın ortamını hazırlamışlardır. Bursa olayı bir faşist katliam girişimidir, bir vahşettir, devlet kuvvetlerinin devlet yasalarını çiğnemesidir.

Bir öğretmenin ölümü 100'e yakın yaralanma ile sonuçlanan olaydan sonra, aralarında TÖB-DER Genel Başkanı ve Merkez Yöneticilerinin de bulunduğu 303 kişi gözaltına alınmıştır. Bu gelişmeler üzerine TÖB-DER, TÜMAS, TÜTED, DÖD, Türkiye Zir-Der, Köy-Koop ve DKB ortak bir basın toplantısı düzenlemiştir.

Abdullah Gülbudak 29 Eylül 1979 Cumartesi günü Bursa'da yasal gerekleri yerine getirilerek düzenlenen mitinge yapılan ve bir öğretmenin ölümü onlarcasının yaralanması, 300'e yakın öğretmenin de göz altına alınması ile sonuçlanan saldırının kitle katliamına yönelik bir tertip olduğunu belirtti. A. Gülbudak şöyle devam etti:

"Son günlerde bütün Türkiye düzeyinde emekçiler üzerinde uygulanan baskı ve saldırılara bir yenisi daha eklendi. Bursa'da bütün yasal gerekleri yerine getiri-

len bir mitinge katılan binlerce öğretmen güvenlik görevlilerinin açıkça saldırısına uğramıştır. Bir öğretmen öldürülmüş, elliye yakın öğretmen yaralanmış, 300'e yakın öğretmen de göz altına alınmıştır. 30'a yakın arkadaşımız ise kayıptır. Gözaltına alınanlar arasında Genel Başkan Gültekin Gazioğlu, Genel Sekreter Kemal Uzun, Gn. Bşk. Yardımcısı Ali Rıza Aydın, Genel Sekreter Yardımcısı Öner Yağcı, Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Bursa Bölge Temsilcisi Turan Yılmaz ile DİSK Bölge Temsilcisi de bulunmaktadır.

"Olaylar ve belgeler, Bursa Valisinin Kamuoyuna yaptığı açıklamayı tümüyle yalanlamaktadır. Şöyle ki, Bursa Şubesi üyelerimizden oluşan bir tertip komitesi 26 Eylül günü Bursa Valiliğine müracaat ederek ekonomik-demokratik hakları için bir miting düzenleyeceklerini bildirmişlerdir. Vali başvuruyu il seçim kuruluna havale etmiştir. İl seçim kurulu da 8 nolu kararıyla mitingin 298 sayılı yasayı ilgilendirmediğini valiliğe bildirmiştir. Böyle olunca başvurumuz 171 sayılı yasa kapsamına girmektedir.

"171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri ile ilgili yasaya göre, miting ve gösteriler için sadece 48 saat önceden bildirim yapmak yeterli bulunmaktadır. 171 sayılı yasa valilere mitingleri erteleme, yasaklama veya izin vermeme şeklinde hiç bir yetki tanımamaktadır.

"Yasanın amir hükümlerine göre yerine getirilen işlemlere ve İl Seçim Kurulu kararına rağmen Bursa Valiliği hiç bir yasal dayanağı olmadığı halde seçim yasakları içine girdiği gerekçesiyle mitinge izin vermeyeceğini belirtmiştir. Halbuki bu konuda yetkili merci olan İl Seçim Kurulu ise mitingin seçim yasakları içine girmeyeceğine karar vermiştir. Hukuk danışmanlarımızın uyarısına rağmen vali yasa dışı tutumunda ısrar etmiştir.

"29 Eylül günü mitingin başlamasından bir saat önce Genel Başkanımız ile hukuk danışmanlarımız vali ile görüşerek, anti demokratik uygulamalardan ve engellemeden vazgeçilmesini, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasını talep etmişlerdir. Valinin engellemeyi sürdürmesi ve açıkca topluluğu dağıttıracağını söylemesi üzerine arkadaşlarımız bir provokasyona meydan vermemek için değişik yerlerde toplu halde bulunan öğretmen-

"DİSK, ONUR ÜYESİ TÖB-DER'in YANINDADIR"

DİSK 1. Bölge Temsilcisi Ali KAYA TÖB-DER'in öldürülen üyelerinin anısına 3.Ekim.1979 tarihinde bir günlük yas tutma kararına ilişkin olarak aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

"Egemen sınıflar, işçi ve emekçileri yoksulluğa, işsizliğe, ezilmeye mahkum eden, insanca yaşamalarını engelleyen kapitalist sömürüyü sürdürebilmek için hayatın her alanında baskı uygulamakta, emekçi sınıfları kandırmaya, mücadelelerini saptırmaya çalışmaktadır. Bu çabalar en yoğun biçimde eğitim alanında ortaya çıkmaktadır. İşçi sınıfımız ve emekçilerin içinde yaşadığımız sınıflı toplumun gerçeklerini öğrenmeleri, bu sömürü ve baskı düzenini değiştirecek bilince ulaşmaları engellenmek istenmektedir.

"Ancak, eğitim emekçilerinin büyük bir bölümü, emekçi kitlelere yöneltilen bu uyutma, kandırma, saptırma politikasının aracı olmamışlar. Demokratik kitle örgütleri TÖB-DER öncülüğünde sömürü ve baskıya dayalı kapitalist düzeninin gerçek yüzünü teşhir etme ve kendi ekonomik-demokratik çıkar ve haklarını koruma mücadelesini kararlılıkla sürdürmüşlerdir.

"Bu kararlı mücadele eğitim emekçilerini faşist saldırı ve terörün boy hedefi haline getirmiş, siyasal iktidarın yasadışı zorlama ve baskıları ağırlıkla öğretmenlere yönelmiştir. Binlerce eğitim emekçisi sindirilmek amacı ile sürülmüş, kıyılmış, tutuklanmış, dövülmüş, eğitim emekçilerini susturabilmek için yüzlercesi katledilmiştir.

"Egemen-sömürücü sınıflarla, ezilen-sömürülen sınıfların çıkarlarını uzlaştırarak "toplumsal barışı" sağlayacağını sanan CHP ağırlıklı hükümetin 20 aylık iktidarında da, daha önceki vaadlere rağmen eğitim emekçilerine toplu sözleşmeli-grevli sendika hakkı verilmemiş ve eğitim emekçilerinin öz güçlerine dayanmaları engellenmek istenmiştir. Hükümet, diğer demokratik kitle örgütleri gibi TÖB-DER'i de düzen içinde eritmeye, ehlileştirmeye uğraşmıştır. Son olarak, bazı "ilerici" eğilimlerin de desteğiyle TÖB-DER'i bölüp etkisizleştirme girişimi eğitim emekçilerinin büyük bir kitlesinin kararlı tavrı karşısında başarısız kalınca, TÖB-DER'e karşı yasa dışı uygulamalar ve baskılar yeniden yoğunlaşmıştır.

"En son TÖB-DER'in 9.Eylül.1979 günü Bursa'da düzenlediği "faşist baskıları, öğretmen kıyımını ve hayat pahalılığını protesto ve sendikal hakları savunma miting ve yürüyüşü" yasa dışı, keyfi tutumla engellenmiş, miting alanında toplanan TÖB-DER üyelerine vahşice saldırılmış, bir öğretmen öldürülmüş, yüzler-

TÖB-DER İzmir Torbalı Şubesi üyesi ve Endüstri Meslek Lisesi Öğretmeni Fehmi Yıldırım dipçiklenerek öldürülmüştür.

leri stadyum önünde toplayıp mitingin yapılmayacağını açıklayacaklarını ve dağılacaklarını bildirmişlerdir.

Bu sırada Emniyet Müdürü ile görüşen Genel Başkanımız G.Gazioğlu kendisinin topluluğun dağılmasını belirtmek için kürsüye çıkacağını bildirmiştir. Emniyet Müdürü de bu isteği olumlu karşılamıştır.

"Stadyum önünde dağılmak amacıyla toplanan 10 bine yakın öğretmen G. Gazioğlunun konuşmaya başladığı anda saldırıya uğramıştır. İhtar etme gereği bile duymayan resmi yetkililerin emri ile ilk önce sis bombası ve göz yaşartıcı bomba atan güvenlik görevlileri daha sonra gelişigüzel ateş etmeye ve önüne geleni dipçiklemeye coplamaya başlamışlamışlardır. Bu sırada İzmir Torbalı Şubemiz üyesi ve Endüstri Meslek Lisesi öğretmeni Fehmi Yıldırım dipçik darbesiyle öldürülmüştür. 6'sı ağır olmak üzere onlarca arkadaşımız yaralanmıştır. Ayrıca 50'ye yakını bayan olmak üzere 300 dolayında arkadaşımız göz altına alınmıştır. 30 arkadaşımız ise kayıptır.

"Olayların gelişimi göstermiştir ki, eğitim emekçileri bir tertip sonucu kitleler halinde katledilmek, devrimci, demokratik öğretmen hareketine darbe indirilmek istenmiştir. Bir gurup öğretmenin bilinçli olarak faşistlerin üstlendiği bölgelere doğru kovalanması da göstermektedir ki olay önceden tezgahlanmış bir tertiptir.

"Faşistler, polislerin kovaladığı devrimcilere saldırmışlardır.

"Sayın basın Mensupları,

"Açıkca görülmektedir ki, devletin resmi güçleri Bursa'da yeni bir 1 Mayıs katliamı düzenlemek istemişlerdir. Bu olay, bir faşist katliam girişimidir, bir vahşet örneğidir. Yasal gerekleri yerine getirilmiş bir mitingi korumakla görevli olması gerekenler, mitinge katılanlara ateş edebiliyorsa bu doğrudan doğruya emekçi kitlelerin devlet terörü ile yıldırılmaya çalışıldığını gösterir. Biz tüm halk güçleri adına şunu soruyoruz: Bursa valisi ve Emniyet Müdürü hangi yetkiye dayanarak yasal bir mitinge ateş açtırmaktadır. Bursa valisinin ve Emniyet Müdürünün emekçilere düşmanlığı o derece ileri gitmiştir ki göz altına alınan öğretmenlere dışdan sigara verilmesine bile izin vermemişlerdir. Birinci Şube Müdürü, arkadaşlarımıza yemek ve sigara götüren avukatlara (deliler parmaklarını

yiyorlarmış, bunlar da öyle yapsın) diyebilmiştir.

"Olayların baş sorumlusu; Vali ve valilere yasaları çiğneme yetkisi veren hükümettir. Bursa valisi İl Seçim Kurul'unun kararına rağmen 171 sayılı yasayı açıkca çiğnemiştir. Vali bu cesareti elbette hükümetten almaktadır. Vali miting yasaklama yetkisi olmadığının farkında olmalı ki başvuruyu İl Seçim Kurul'una havale etmiştir. İl Seçim Kurul'unun kararını ise hiç kaale almamıştır.

"Her gün birkaç ilerici devrimciyi katleden ve son olarak da Adana Emniyet Müdürünü pusu kurarak öldüren faşist çeteler ve onları örgütlendirip silahlandıranlar faaliyetlerini serbestçe sürdürürken ve halkı katletme özgürlüğünü rahatça kullanırken, emekçilerin en doğal hak ve özgürlüklerinin yasaklanması ibret vericidir. Tarih, faşizmin halk güçlerine yönelik saldırı ve katliamları karşısında "tarafsızlık" gösterisinde bulunanların hazin sonları ile doludur.

"Bursa olayları, hükümetin artık kitle gösterilerine tahammül edemediğini, bundan böyle kitlelerin yasal haklarını kullandırma istemediğinin bir kanıtıdır.

"Eğitim emekçileri ile tüm devrimci demokratik halk güçleri, faşist teröre baskı ve yasaklamalara hiç bir zaman boyun eğmeyecektir. TÖB-DER bütün baskı ve saldırılara rağmen tüm gücüyle mücadelesini sürdürecektir."

cesi yaralanmıştır. Faşist saldırılara göğüs geren, kıyımlardan çıkan, sürgünlerden geçen eğitim emekçilerinin yasal haklarını kullanmaları bir kez daha engellenmiş, eğitim emekçileri, yurttaşların can güvenliğini korumakla yükümlü kamu görevlilerinden siyasal iktidara kadar uzanan bir tertip sonucu bir kez daha kitle halinde katledilmek istenmiştir.

"Ancak işçi sınıfı ve emekçilerin sömürü ve baskı düzenine karşı yükselttikleri mücadelenin ayrılmaz bir parçası olan eğitim emekçilerinin mücadelesi durdurulamayacak, TÖB-DER örgütlülüğü dağıtılamayacaktır. TÖB-DER eğitim emekçilerinin kararlığını bir kere daha duyurmak için, onurlu mücadele içinde yitirilen üyelerinin anısına bugün yas tutma kararı almıştır.

"İşçi sınıfımızın tek devrimci sendikal üst örgütü DİSK, onur üyesi olan TÖB-DER'in her zaman yanında olmuştur. Bu doğrultuda, DİSK 1 Bölge Temsilciliğine bağlı sendikalar ve üyeleri, yiğit eğitim emekçilerinin anısını işçi sınıfı ve tüm emekçilerin sömürüsüz ve baskısız bir dünya uğruna yaptıkları mücadelede yaşatacaktır."

"Prof. ÜNSAL'A SIKILAN KURŞUN DEMOKRASİ VE BİLİME SIKILMIŞTIR"

Ülkemizde faşist saldırganların eylemleri gün geçtikçe artmaktadır. Bu saldırılar özellikle toplumun saygınlığını kazanmış kişilere, ilericilere, demokratlara ve sosyalistlere yöneliktir. Ülkemizde faşist bir dikta rejimi kurmayı amaçlayan bu cinayet şebekeleri karşısında gösterilen umursamazlık, faşist katillerin saldırılarını arttırmaktadır.

11 Eylül Salı günü Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Tıp Fakültesi Nöroloji Kürsüsü Başkanı **Prof. Dr.Fikret ÜNSAL** Adana'da tabancayla vurularak öldürüldü.

Adana Emniyet Müdürlüğü olaydan sonra yaptığı açıklamada ÜNSAL ile birlikte 10 kişiye daha bir **tehdit mektubu** geldiğini, ancak önlem almak için ÜNSAL'ı aradıklarında izinde olduğunu öğrendiklerini belirtti. Halkımızı sindirmek ve yıldırmak için bir plan daha hazırlanmış ve toplumun saygınlığını kazanmış bir kişi olan ÜNSAL bu kez hedef olarak seçilmişti.

Ertesi gün **Tıp Fakültesi** bahçesinde yapılan törene tüm öğrenciler, öğretim üyeleri ve ilericiler katıldı. Törende konuşan Dekan **Dr.Prof. D.Faruk Özer** şöyle dedi:

"ÜNSAL'a sıkılan kurşun demokrasi ve bilime sıkılmıştır."

Prof. ÜNSAL'ın öldürülmesinden duyulan üzüntüyü bir kez daha belirtmek için can güvenliklerinin sağlanması isteğini yinelemek

● Prof. Dr. Ünsal'ın öldürülmesi üzerine doktorlar ülke düzeyinde saygı duruşu eyleminde bulundular

amacıyla **Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi**, 17 Eylül Pazartesi günü çeşitli kentlerdeki hastanelerde saygı duruşu kararı aldı.

İstanbul SSK Hastanesinde Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Erdal **Atabek** bir konuşma yaptı. **ATABEK** konuşmasında özetle şöyle dedi:

"Bugüne kadar öldürülen hekim, tıp öğrencisi ve sağlık elemanları ülkemizde can güvenliği kalmayışının hangi boyutlara ulaştığını göstermektedir. Yaşamlarını insanları yaşatmaya adamış hekimlerin terör sonucu hedef seçilerek öldürülmeleri sağlık hizmetlerinde ve tüm hekimlerde huzursuzluğu, tedirginliği son derece artırmıştır."

Prof. ÜNSAL'ın öldürülmesi üzerine, yaptığı açıklamada "siyasal iktidar kaynağı belli bu cinayetler karşısında akıl almaz bir umursamazlık içindedir" diyen **DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar**, özetle şunları söylemiştir:

"Faşist saldırılar sonucunda öldürülen işçilerin, öğrencilerin, gençlerin dökümünü artık kimse yapamaz hale gelmiştir. Geçen öğretim yılı içinde yaşamını yitiren devrimci, ilerici, demokrat öğretmenlerin sayısı 60'ı aşmıştır. Evi taşlanan, bombalanan, yaralananların sayısı ise bu rakamın yüzlerce katına varıyor.

"Yaklaşan ara seçimlerine yönelik hesaplar, kaynağı, amacı, uygulatıcıları ve uygulayıcıları artık toplumun bütün kesimlerince bilinen cinayet şebekelerine karşı yasaların gereğinin yapılmasına engel olmaktadır. Siyasal partiler oy kaygıları içinde nice yurtseverin, ilericinin, aydının göz göre göre öldürülmesine ses çıkartmamaktadırlar.

"Bunun belli başlı iki amacı vardır:

"1-Artan fiyatlar karşısında can derdine düşün halkımızın ses çıkarmasını engellemek, böylece fiyat anarşisini siyasi anarşi ile gizlemek.

"2-Yürürlükte olan yasaların yetersizliğini kabul ettirerek yeni baskı yasalarını yürürlüğe koymak için uygun bir ortam hazırlamak ve bu amaçla sınırlı olan anayasal özgürlükleri bile ortadan kaldırmak

"Türkiye işçi sınıfı bu cinayetleri işleyenlerden olduğu kadar, bu cinayetlere çeşitli biçimlerde göz yumanlardan da gereken hesabı soracaktır."

"Prof. ÜNSAL'A SIKILAN KURŞUN DEMOKRASİ VE BİLİME SIKILMIŞTIR"

Prof. Dr. Ünsal'ın öldürülmesi üzerine doktorlar ülke düzeyinde saygı duruşu eyleminde bulundular

Ülkemizde faşist saldırganların eylemleri gün geçtikçe artmaktadır. Bu saldırılar özellikle toplumun saygınlığını kazanmış kişilere, ilericilere, demokratlara ve sosyalistlere yöneliktir. Ülkemizde faşist bir dikta rejimi kurmayı amaçlayan bu cinayet şebekeleri karşısında gösterilen umursamazlık, faşist katillerin saldırılarını arttırmaktadır.

11 Eylül Salı günü Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Tıp Fakültesi Nöroloji Kürsüsü Başkanı **Prof. Dr.Fikret ÜNSAL** Adana'da tabancayla vurularak öldürüldü.

Adana Emniyet Müdürlüğü olaydan sonra yaptığı açıklamada ÜNSAL ile birlikte 10 kişiye daha bir **tehdit mektubu** geldiğini, ancak önlem almak için ÜNSAL'ı aradıklarında izinde olduğunu öğrendiklerini belirtti. Halkımızı sindirmek ve yıldırmak için bir plan daha hazırlanmış ve toplumun saygınlığını kazanmış bir kişi olan ÜNSAL bu kez hedef olarak seçilmişti.

Ertesi gün **Tıp Fakültesi** bahçesinde yapılan törene tüm öğrenciler, öğretim üyeleri ve ilericiler katıldı. Törende konuşan Dekan **Dr.Prof. D.Faruk Özer** şöyle dedi:

"ÜNSAL'a sıkılan kurşun demokrasi ve bilime sıkılmıştır."

Prof. ÜNSAL'ın öldürülmesinden duyulan üzüntüyü bir kez daha belirtmek için can güvenliklerinin sağlanması isteğini yinelemek amacıyla **Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi**, 17 Eylül Pazartesi günü çeşitli kentlerdeki hastanelerde saygı duruşu kararı aldı.

İstanbul SSK Hastanesinde Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Erdal **Atabek** bir konuşma yaptı. **ATABEK** konuşmasında özetle şöyle dedi:

"Bugüne kadar öldürülen hekim, tıp öğrencisi ve sağlık elemanları ülkemizde can güvenliği kalmayışının hangi boyutlara ulaştığını göstermektedir. Yaşamlarını insanları yaşatmaya adamış hekimlerin terör sonucu hedef seçilerek öldürülmeleri sağlık hizmetlerinde ve tüm hekimlerde huzursuzluğu, tedirginliği son derece artırmıştır."

Prof. ÜNSAL'ın öldürülmesi üzerine, yaptığı açıklamada "siyasal iktidar kaynağı belli bu cinayetler karşısında akıl almaz bir umursamazlık içindedir" diyen **DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar**, özetle şunları söylemiştir:

"Faşist saldırılar sonucunda öldürülen işçilerin, öğrencilerin, gençlerin dökümünü artık kimse yapamaz hale gelmiştir. Geçen öğretim yılı içinde yaşamını yitiren devrimci, ilerici, demokrat öğretmenlerin sayısı 60'ı aşmıştır. Evi taşlanan, bombalanan, yaralananların sayısı ise bu rakamın yüzlerce katına varıyor.

"Yaklaşan ara seçimlerine yönelik hesaplar, kaynağı, amacı, uygulatıcıları ve uygulayıcıları artık toplumun bütün kesimlerince bilinen cinayet şebekelerine karşı yasaların gereğinin yapılmasına engel olmaktadır. Siyasal partiler oy kaygıları içinde nice yurtseverin, ilericinin, aydının göz göre göre öldürülmesine ses çıkartmamaktadırlar.

"Bunun belli başlı iki amacı vardır:

"1-Artan fiyatlar karşısında can derdine düşün halkımızın ses çıkarmasını engellemek, böylece fiyat anarşisini siyasi anarşi ile gizlemek.

"2-Yürürlükte olan yasaların yetersizliğini kabul ettirerek yeni baskı yasalarını yürürlüğe koymak için uygun bir ortam hazırlamak ve bu amaçla sınırlı olan anayasal özgürlükleri bile ortadan kaldırmak

"Türkiye işçi sınıfı bu cinayetleri işleyenlerden olduğu kadar, bu cinayetlere çeşitli biçimlerde göz yumanlardan da gereken hesabı soracaktır."

EMNİYET MÜDÜRÜNÜN ÖLDÜRÜLÜŞÜ FAŞİSTLERİN PLANLI SALDIRILARININ BİR DEVAMIDIR

Cevat Yurdakul'un öldürülmesi üzerine cinayeti protesto eden güvenlik görevlileri hakkında açılan soruşturma sürüyor. Çoğu komiser olan görevlilerin tutukluluğu devam ediyor.

Adana, **faşist** terörün, Türkiye'de faşist diktatörlük kurmayı amaçlayan gizli, açık yerli yabancı örgütlerin **"pilot bölge"** olarak seçtiği bir ilimizdir.

Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı **Fikret Ünsal**'ın, sonra TİP eski il yöneticilerinden **Ceyhun Can**'ın öldürülüşleri, Adana'dan başlatılarak yaygınlaştırılmak üzere işlenen cinayetlerin sadece ikisidir. 1978 yılında aralarında DİSK üyesi işçi ve sendikacıların da bulunduğu 60, 1979 Nisanından bu yana da 61 kişinin öldürüldüğü Adana'da son olarak **Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul** seçimleri engellemeye, bir ara rejim kurmaya yönelik planlı saldırıların sonucunda profesyonel faşist katillerce öldürülmüştür. Cevat Yurdakul'un hedef seçilmesi kamu emekçileri arasında sayılabilecek olan güvenlik görevlilerinde demokratik bilinç gelişmesine karşı bir gözdağı vermeyi amaçlamıştır.

Cevat Yurdakul, çalıştığı polis memurları ile birlikte, Adana'daki faşist cinayet odaklarının üzerine kararlılıkla giden, faşistlerin oyunlarını bozan bir uygulama içindeydi. **14 Ekim ara** seçimleri öncesinde yoğunluk kazanan "ara rejim" söylentileri ve faşistlerin böyle bir rejime yol açacak cinayetleri planlayanlar, yönlendirenler Cevat Yurdakul gibi demokrat kişilikli güvenlik görevlilerini büyük bir engel olarak görmüştür. "Savaşımızın amacı savaşı ortadan kaldırmaktır" diyen Cevat Yurdakul gibi bir emniyet müdürünün, kökleri **CİA** ya kadar uzanan örgütlerin maşalarınca öldürülmesi Türkiye üzerinde emperyalist-kapitalist sistemin ve ülke içindeki işbirlikçilerinin karanlık amaçlarını ortaya koymaktadır.

Cevat Yurdakul'un cinayetlerin idare merkezlerini ortaya çıkarırken öldürülmesi, Adana'da halkın ve güvenlik görevlilerinin sert tepkisiyle karşılanmıştır. Olayın duyulması üzerine kentin birçok yöresinde halk olayı protesto eden eylemlere girişmiş, bu arada Adana Emniyet Müdürlüğüne bağlı güvenlik görevlileri olayla ilgili olarak katillerin ivedilikle yakalanmasını içeren istemlerini dile getirmişlerdir. Ancak güvenlik görevlilerinin olayı protesto etmesi ve bazı istemlerde bulunması üst düzeydeki yetkililerin sert tepkisi ile karşılaşmıştır. Olaya katılan 53 güvenlik görevlisi gözaltına alınmıştır. Bunlar arasında Emniyet Mali Şube Müdür Vekili, Pol-Der Adana Şube Başkanı da bulunmaktadır.

Cevat Yurdakul'un cenazesi Adana'dan adeta kaçırılarak Ankara'ya gönderilmiştir. Halkın bir güvenlik görevlisine gösterdiği ilginin bu kadar korku yaratmasının nedeni nedir? Ankara'da Emniyet Genel Müdürlüğü önünde Cevat Yurdakul için düzenlenen törene katılmak isteyen halka karşı tazyikli sularla, gözyaşartıcı bombalarla saldırılmasının anlamı nedir?

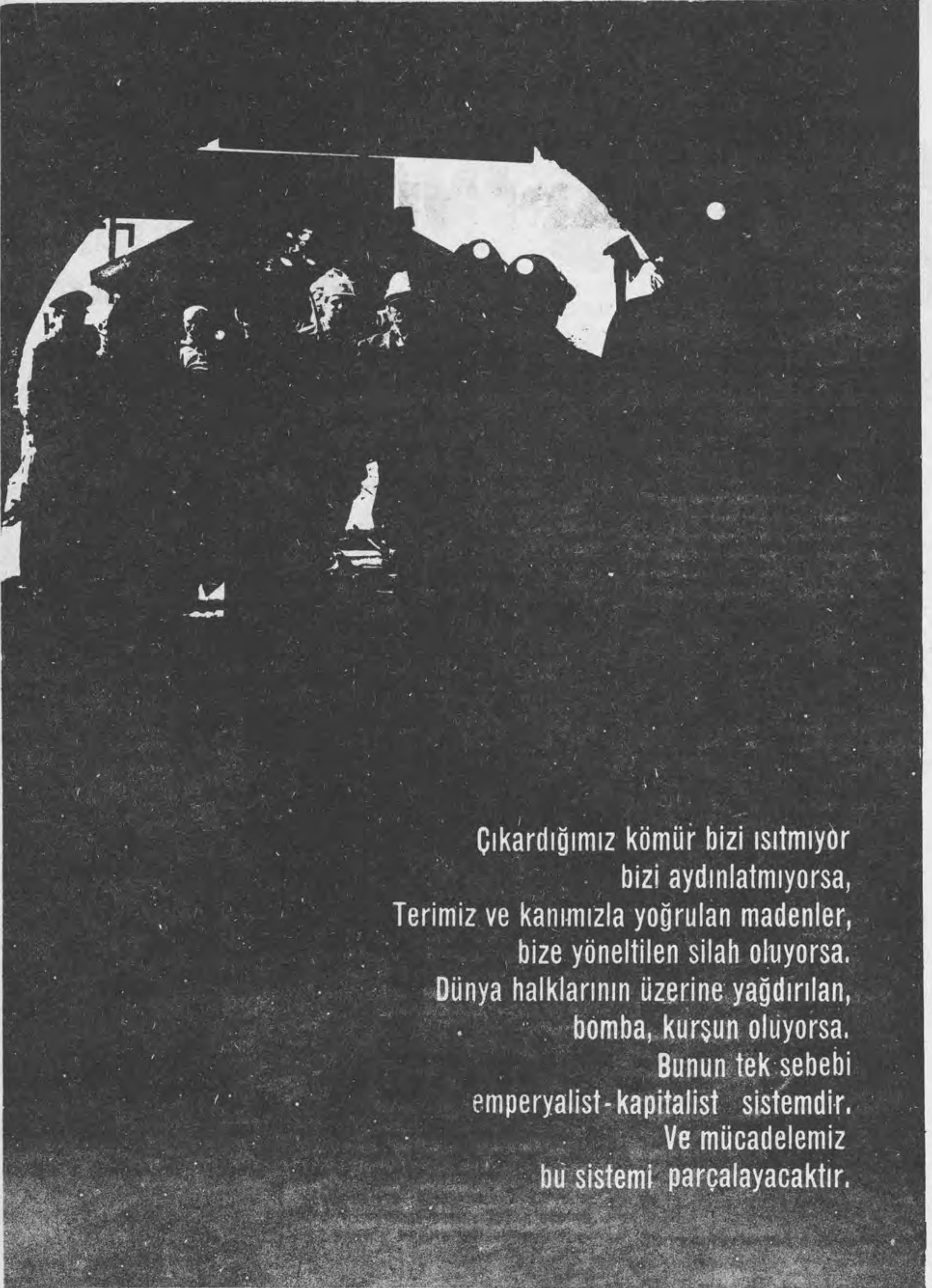
Türkiye'de sınıf mücadelesinin gelişimi, toplumsal işlevlerin her alanında safları netleştiriyor. Ünlü Alman Ozan **B.Brecht**'in dediği gibi **artık tarafsızlık yok. Artık tarafsızlık düşmana hizmet etmek demektir.** Türkiye'de demokrasi güçleri ülkede oynanmak istenen oyunu bozmak gibi tarihsel bir görevle yükümlüdürler.

Bu görev, faşizmin ezilip yok edilmesinden başlayan, sömürüsüz ve baskısız bir Türkiye'ye ulaşan bir bütünlüktür.

Cevat Yurdakul'un Ordu'da toprağa verilişi sırasında konuşan yakınlarının da dediği gibi **"halkımız faşistlerden bu cinayetlerin hesabını soracaktır."**

Emniyet Müdürünün öldürülmesine insanca tepki gösteren güvenlik görevlileri hakkında soruşturma açılması, bazılarının gözaltında tutulması demokratik hak ve özgürlüklere yönelik bir saldırıdır. Bu olay demokrasi güçlerine karşı gerici, faşist güçlerin siyasal iktidarı teslim almalarının yeni bir örneğidir.

Adana'da yoğunlaştırılan ve ilerici kamu görevlilerini hedef alan baskı sona erdirilmelidir. İşçiler, köylüler, emekçiler demokrasinin koruyuculuk görevlerini bu olayda da kararlılıkla göstermelidirler.

Çıkardığımız kömür bizi ısıtmıyor
bizi aydınlatmıyorsa,
Terimiz ve kanımızla yoğrulan madenler,
bize yöneltilen silah oluyorsa.
Dünya halklarının üzerine yağdırılan,
bomba, kurşun oluyorsa.
Bunun tek sebebi
emperyalist-kapitalist sistemdir.
Ve mücadelemiz
bu sistemi parçalayacaktır.

EMPERYALİST SÖMÜRÜ VE MADENLERİMİZ

Türkiye'nin zengin yeraltı zenginliklerinin olduğu bilinmektedir. Sanayi devrimi ile birlikte madenlerin ekonomik hayattaki önemi büyük ölçüde artmış, zengin yeraltı maden yataklarına sahip birçok ülkenin ekonomik ve dolayısıyla toplumsal yapısı, madenlerin kazandığı önem oranında gelişmeler göstermiştir. 20. yüzyılın başında yoksulluk ve sefalet içindeki birçok ülke, yeraltı zenginliklerinin sayesinde kısa sürede "zengin" ülkeler arasına girmişlerdir. Buna karşılık birçok ülkede, emperyalizm çağında, yeraltı zenginliklerini emperyalist ülkelerin talanına, yağmasına terk etmiş, kendi zenginliklerini emperyalizmin denetim ve kullanımına bırakmıştır. Bu, kimi yerde emperyalistlerin silah zoruyla, kimi yerde o ülke egemen sınıfları ile anlaşması yoluyla olmuştur.

Bu durumun ilginç örneklerinden birini de Türkiye oluşturmaktadır. 19. yüzyılın ortalarından başlayarak İngiliz, Fransız, Alman ve nihayet Amerikan emperyalistlerinin Türkiye'yi bağımlı bir ülke konumuna getiren süreç içinde izledikleri politikanın temelinde Anadolu topraklarındaki yeraltı zenginliklerinin, bu topraklar üzerinde yaşayan insanların istemlerine ve çıkarlarına ters olarak kullanılması, önemli bir yer tutmaktadır. Emperyalist tekellere Osmanlı döneminden itibaren verilen ayrıcalıklar, madenlerimizin bu tekeller eliyle gerçek anlamıyla talan edilmesi sonucunu getirmiştir. 1950'lerin başında Amerikalı bir uzmana hazırlattırılan ve halen yürürlükte olan Petrol Yasası Dünyada eşi az bulunan bir sömürü ve talan belgesi niteliğindedir.

Petrol arama yetkisine sahip Mobil, Shell, BP gibi emperyalist **petrol şirketlerinin aramalar sonucu buldukları bir çok petrol kuyusunu betonla kapattıkları halkımız arasında yaygınlıkla konuşulan bir konudur.** Türkiye'nin doğu İran ve Güney Doğu'da Irak'ın bilinen petrol yataklarına karşılık Türkiye'de petrolün yeterince çıkartılmaması, jeologlar ve petrol mühendislerince emperyalist petrol tekellerinin neden olduğu bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye, madencilik ile ilgili yayınladığımız araştırma yazısında da belirtildiği gibi dünyadaki bilinen maden rezervlerinin % 2'sine sahiptir. Bu oran, çağdaş teknolojide "stratejik bir maden" olarak değerlendirilen bor ve bor tuzlarında % 50'ye varmaktadır.

Türkiye, emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı kapitalistleşme sürecinde, ekonomik yapının oluşmasına ilişkin tüm kararlarını, emperyalist-kapitalist sistemin istemleri doğrultusunda vermiştir. Türkiye bir yandan sürekli artan miktarlarda petrol tüketen bir ekonomik yapıya sahip olurken, diğer yandan toprakları altındaki petrol yataklarının aranmasını emperyalist petrol tekellerine bırakmıştır. Emperyalist otomotiv tekelleri Türkiye'nin ulaşım politikasını belirlemişlerdir. Demiryolu ve deniz ulaşımı yerine karayolculuğunun seçilmesi, yanlış bir

siyasal tercihten öte emperyalizmin çıkarları doğrultusunda bilinçli bir tercihtir.

Özetle Türkiye yeraltı zenginliklerini, emperyalist-kapitalist sistemin çıkarları doğrultusunda kullanan, bazılarını yine aynı etki nedeniyle kullanmayan bir ülke görünümündedir.

Varlıkları belirlenmiş, işletilebilirlik değerlendirilmesi yapılmamış madenler arasında Petrol, Toryum, Uranyum, Asfaltit gibi birinci derece enerji kaynaklığı yapan madenler bulunmaktadır. Türkiye'de bu madenler ile ilgili olarak yapılan çalışmalar "göstermelik" olmaktan öteye gitmemektedir.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Türkiye'nin bilinen cevher kaynaklarına ilişkin olarak bazı önemli madenler hakkında şu rakamları vermektedir:

● Yeraltı kaynaklarımız üzerindeki emperyalist sömürü işçi sınıfımızın öncülüğünde emekçi halkımızın siyasal iktidarı ele geçirmesi ile son bulacaktır.

MADEN CİNSİ	GÖRÜNÜR VE MUHTEMEL	MÜMKÜN	TOPLAM
Bakır	140.861.732	16.683.000	154.544.732
Kurşun-Çinko	44.290.456	5.050,369	49.340.825
Demir	1.083.738.024	11.316.589	1.095.054.613
Krom	17.318.000		
Bor Tuzu	155.089.000		
Taşkömürü	471.387.000		
Linyit	5.931.259.000		

Demir Çelik üretimi ele alındığında ülkemizin emperyalist-kapitalist sisteme bağımlılığının neden olduğu durumu açıklıkla görülebilir.1 milyar tondan fazla saptanmış demir cevheri kaynakları olan Türkiye, montaj niteliğindeki sanayisinin ve inşaat sektörünün demir-çelik talebini karşılayamamaktadır.

Yine DBYKP verilerine göre uzun ürünlerde üretim 1,7 milyon ton iken, talep 2,1 milyon ton olmuştur. Yassı ürünlerde ise 910.600 tonluk üretime karşılık, 1,5 milyon tonluk bir talep bulunmaktadır. Üretimin yetersizliği karaborsacılığı, istifçiliği kamçılamakta, ithalat yoluyla açık kapatılmak istenmektedir. Demir çelik ürünlerine yönelik tüketim talebinin toplumun çıkarları ile çelişip çelişmediği ise ayrı bir konudur.

Yeraltı kaynaklarımıza ilişkin durum ancak işçi sınıfının öncülüğünde emekçi halkımızın siyasal iktidarı ele geçirmesi ile değişebilecektir. Çünkü var olan ilişkiler ve yapı, emperyalist-kapitalist sisteme bağlı egemen sınıfların çıkarlarına, daha fazla kâr dürtülerine uygun düşmektedir. Onların siyasal iktidarlarından bu dönüşümlerin gerçekleştirilmesini beklemek hayalden öte geçemez.

Türkiye işçi sınıfı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini zafere ulaştıracak, sömürüsüz ve baskısız bir Türkiye'nin kurulmasında yeraltı kaynakları ile birlikte ülkemizin tüm potansiyellerini gereğince değerlendirecektir.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ

(DİSK Araştırma Enstitüsü tarafından hazırlanmıştır.)

Madencilik

Sanayileşme kapitalizmle birlikte gelişmiştir. Kapitalizmin ilk olarak ortaya çıktığı ülkelerde, sanayileşme çok hızlı bir gelişme göstermiş, buna bağlı olarak işçi sınıfı da büyümüş ve güçlenmiştir.

Sanayileşmenin sürekliliği, onun üretim sürecinde gereksindiği hammadelerin düzenli sağlanabilmesine bağlıdır. Batılı kapitalist ülkeler, bu hammadeleri sağlamak için daha geri ekonomik koşullar içinde bulunan ülkeleri ya ticari ilişkiler yoluyla ya da zorbalığa dayanan talana başvurarak, çıkarları doğrultusunda yönlendirmişlerdir.

Sağlanması gereken hammaddeler içinde en önemli olanı madenlerdir. Çünkü madenler, enerji sağlamalarının yanında, makinelerin üretiminde en temel girdidir. Bu girdilerin kapitalizm açısından önemi, sanayileşmenin gelişimine bağlı olarak artmıştır.

Türkiye'de Madencilik Sektörünün Gelişmesi

19. yüzyılda batılı kapitalist ülkelerin hammadde sağladığı ülkelerden biri de **Osmanlı İmparatorluğu** olmuştur. Kapitalizm madenlere el koydukça Osmanlı İmparatorluğu'nun sömürgeleşme süreci hızlanmıştır.

20. yüzyılda, kapitalizmin emperyalizm aşamasına girmesiyle birlikte emperyalizm Osmanlı İmparatorluğu'nda yatırımlarını, genellikle madencilik ve bu madenlerin taşınması amacıyla demiryolu alanlarında yoğunlaştırmıştır.

1914 yılında, madencilik sektöründeki yabancı sermaye yatırımlarının % 60'ı Zonguldak yöresinde yoğunlaşmıştır. Bu yörede yatırımların çoğunu ellerinde bulunduran yabancı sermaye, ücretler ve sosyal giderleri son derece kısıtlayarak ve ekonomik yatırımları da asgari düzeyde tutarak en fazla kâr elde etmeye çalışmıştır.

Yabancı sermaye madencilik sektöründe Cumhuriyet'in ilânından sonra da varlığını sürdürmüştür. Bu dönemde benimsenen iktisat politikasının yerli burjuvaziyi güçlendirmeye yönelik olması, sermaye birikiminin yetersizliği nedeniyle, yerli burjuvazinin faaliyet gösteremediği alanları (Zonguldak madenlerinin 1940 da devletleştirilmesi gibi) devletin üstlenmesi biçimini almıştır.

1950'lere gelindiğinde, egemen sınıfların izlediği iktisat politikasında emperyalizmin tercihlerine bağlı olarak meydana gelen değişiklik çerçevesinde, ekonomi daha fazla dışa açılmıştır. Yapılan çeşitli yasal düzenlemelerle yerli ve yabancı sermayenin faaliyetlerinin yaygınlaşmasına olanak tanınmıştır. Bu süreç madencilik alanında ekonominin daha fazla dışa bağımlı hale gelmesini beraberinde getirmiştir. Uluslararası tekeller, Türkiye'de yeterince üretilmeyen petrol tüketimini desteklerken, kömür kaynaklarının yeterince değerlendirilmesini de önlemişlerdir. Tekellerin kendi ürünlerini Türkiye'ye satmak için uyguladıkları bir diğer yöntem de arama ruhsatı aldıktan sonra, maden buldukları halde, maden yok diyerek, kaynakları gizlemek olmuştur.

1960 sonrası plânlı dönemde, dışa bağımlı sanayileşmenin gelişmesi, hammadde ve enerji talebinin artması, madencilik sektöründe devlet yatırımlarının artmasını zorunlu kılmıştır. Devletin bu alanda giderek etkinleşmesinin temelinde şu nedenler yatmaktadır:

Madencilik alanında yatırım yapan özel sermaye, kapitalizmin mantığı gereği, **en fazla kâr**a yönelik davranmakta, sermaye yetersizliği nedeniyle küçük işletmeler halinde çalışıp kaynak israfına yol açmaktadır. Bu nedenlerle de sanayinin gereksindiği ucuz girdiyi bu kesim sağlayamamakta ve ekonominin gereksindiği miktarda üretimi artıramamaktadır. Oysa devletin büyük ölçekli yatırım ve üretim yapabilme kapasitesi vardır. Ayrıca devlet,en fazla

kâr amacıyla çalışmak zorunda da değildir. Devlet, genel olarak ülkede kapitalizmin kendini yeniden üretebilmesinin koşullarını sağlamakla yükümlüdür. Bu görev doğrultusunda, özel sektöre, özellikle de tekelci kesimine ucuz girdi ve hammadde sağlayarak kaynak aktırımında bulunur. Son olarak çıkarılan **Madenlerin Devletleştirilmesi** hakkındaki yasa da bu bağlamda değerlendirilmelidir.

Madencilik Sektörünün Bugünkü Görünümü

Madenler, gerek bir enerji kaynağı, gerekse sanayiinin temel girdilerinden biri olarak ülke ekonomisi için yaşamsal bir öneme sahiptir ve Türkiye'de petrol ve taşkömürü dışındaki dünya maden rezervlerinin % 2'si bulunmaktadır. Ancak, ülkemizdeki dışa bağımlı ve çarpık ekonomik gelişme, doğal olarak madencilik sektörüne de yansımıştır. Maden rezevlerimiz hakkında tam bir bilgi ve döküm bile bulunmamaktadır. Planlanan yatırımların ve üretim hedeflerinin altında kalınması, kullanılan teknolojinin geriliği madenciliğin, ülke ekonomisinin gereksinmelerine cevap verecek düzeyde gelişememesine ve dışa bağımlılığın giderek artmasına neden olmuştur. 1978 yılında madencilik sektörünün milli gelir (GSMH 1968 faktör fiyatlarıyla) içindeki payı ancak % 2.7'dir.

Türkiye'de madencilik sektöründe kamu ve özel kesimin yapılanışı oldukça farklıdır. Kamu kesiminde üretim genel olarak büyük ölçekli birimler halinde sürdürülürken, özel kesimde küçük işletmeler egemendir.

Bu sektörün genel görünümü, toplam, kamu ve özel kesimler

ÇİZELGE 1. MADENCİLİK

	Genel Toplam			Kömür Madenciliği ve Ham Petrol		
	Toplam	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel
İşletme Sayısı	758	141	617	249	38	211
Çalışanlar toplamı	100380	75817	24563	70297	58365	11932
-Üretimte Çalışanlar	96251	72478	23773	67724	56281	11443
-Diğer Çalışanlar	4129	3339	790	2573	2984	499
Yıllık Ödemeler Toplamı	13014116	11597540	1416576	10560485	9829043	1284009
-Üretimde Çalışanlara	9295924	8267656	1028268	7474145	6965206	508939
-Diğer Çalışanlara	442504	356305	86199	308551	240023	68528
-Sosyal Giderler	3275688	2973579	302109	2777789	2623814	153975
Yıl İçinde Satın Alınan Malzeme, Enerji	2809517	2297835	510682	1950273	1653798	296475
Yıl İçinde Satın Alınan Sabıt Kıymetler	2509500	1386643	1122907	1681580	839657	844625
Yıllık Satışlar	10865577	5947198	4918379	6656901	3520317	3136584

olarak aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

aşağıdaki çizelgeden de anlaşılabileceği gibi, bu sektörde 1977 yılında toplam işletmelerin % 81'i özel kesimin denetimindeyken, çalışan işçilerin ancak % 25'i bu kesimde istihdam edilmektedir. Kamu işletmelerinde çalışan ortalama işçi sayısı 514 iken, özel kesimde bu sayı 38'e düşmektedir. Özel kesimin genellikle küçük birimler halinde çalışması, bu kesimde örgütlenmeyi güçleştirmekte, bu da doğrudan işçi ücretlerindeki farklılaşmada kendini göstermektedir. 1977 yılında kamu kesiminde ortalama brüt-günlük ücretler 312.50 TL. iken, özel kesimde 118.50 TL.'dır.

Ozel ışletmelerde, işçilerin çok yoğun sömürüsü ve fiyatlandırmalarındaki rahatlık nedeniyle kârlar çok yüksektir. Bu kesimde, 1977 yılında ortalama sömürü oranı % 290 olarak hesaplanmıştır. Buna karşılık kamu kesimi genel işlevi doğrultusunda, sürekli olarak kaynak aktarmakta ve zarar etmektedir.

Madencilik sektöründe çalışanların sayıları hakkında sağlıklı veri bulunamamıştır. Ancak bu işkolunda yaklaşık 200 bin kişinin çalıştığı tahmin edilmektedir. Çalışanlar arasında sigortalanma oranı oldukça düşüktür. Ve 1978 yılında toplam 115 532 kişi sigortalı olarak çalışmıştır.

Madencilik Sektöründe İş Güvenliği

Türkiye'de madencilik işkolu ölüm oranlarının en yüksek olduğu işkoludur. Toplam sigortalıların ortalama % 5'ini kapsayan madencilik işkolu sigortalılarının ortaiama % 13'ü her yıl işkazası geçirmektedir. Bu sektörde

EKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Metal Cevherler Toplamı			Diğer Madenler ve Taş Ocakları		
Toplam	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel
304	32	272	205	71	134
18371	11215	7156	11712	6273	5475
17433	10453	6980	11094	5744	5350
938	762	176	618	493	125
1603952	1235205	368747	849679	533292	316387
1187696	914704	272992	634083	387746	246337
90449	80911	9538	43504	35371	8133
325807	239590	86217	172092	110175	61917
638557	506704	131853	220678	138333	82354
256977	114756	142221	570993	434930	136063
2618783	1796046	822737	1589893	630835	959058

Kaynak:
DİE, Maden İstatistikleri 1976-1977

ÇİZELGE 2: MADENCİLİK SEKTÖRÜN İŞKAZALARI, MESLEK HASTALIKLARI, DEVAMLI İŞ GÖREMEZLİK VE ÖLÜM

Yıllar	İşkazası	Mes.Hasta.	Dev.İş Gör.	Ölüm	Topl. Ölümler İçindeki oranı
1976	14 481	369	690	334	% 30
1977	14 486	297	867	523	% 40
1978	15 205	249	795	472	% 40.1

Kaynak: SSK İstatistik Yıllıkları.

sigortalılar arasında görülen işkazaları, meslek hastalıkları, devamlı iş göremezlik ve ölüm halleri Yukarıdaki çizelgede verilmiştir.

Çizelgeden de görülebileceği gibi, ölümle sonuçlanan işkazalarının % 40.1'i madencilik işkolunda oluşmaktadır. Tüm işkollarında meydana gelen işkazalarının ancak binde 6'sı ölümle sonuçlanırken, madencilik işkolunda bu oran % 3'e çıkmaktadır. Devamlı iş göremezlik durumunun da eklenmesi halinde bu oran % 8.3 olmaktadır.

Sadece bu oranlar bile, bu işkolunda çalışanların can güvenliğinin sürekli bir tehdit altında bulunduğunu göstermeye yeter. Madencilik sektöründe işkazalarının ve ölümlerin bu denli yoğun olmasının temelinde, bu sektörde üretimin emek yoğun olarak sürdürülmesi yatmaktadır. Teknik gelişmeleri üretime sokan yatırımların yeterince yapılmaması, özellikle küçük işletmelerde hemen hemen sadece emek gücüne dayanan bir üretim yapısının varlığı, kapitalistlerin kârlarından fedakârlık etmemek için asgari önlemleri bile almaktan kaçınmaları, bu işkolunda çalışan işçilerin can pahasına çalıştırılmalarına neden olmaktadır.

Özellikle kömür madenciliğinde işkazaları ve ölümler çok yüksektir. Ve bu kesimde, üretimin artırılmasıyla kaza oranları arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır.

Kömür madenciliği, sanayileşmenin gelişimiyle birlikte, tekelci sermaye için önemli bir girdi haline gelmiştir. Sanayiinin gelişmesine koşut olarak, enerji ve demir-çelik gereksinimi artan özel kesim, bu gereksinimlerinin temel girdilerinden olan kömür üretiminin giderek artırılmasını talep etmiştir. Ancak kömür madenciliğinde yatırımlar üretim artışıyla aynı düzeyde gerçekleşememiştir. Üretimin arttığı dönemlerde, üretilen ton başına düşen yatırım miktarının düşmüş, yani üretim artışı, işçilerin daha fazla

üretim yapmaya zorlanmalarıyla gerçekleşebilmiştir.

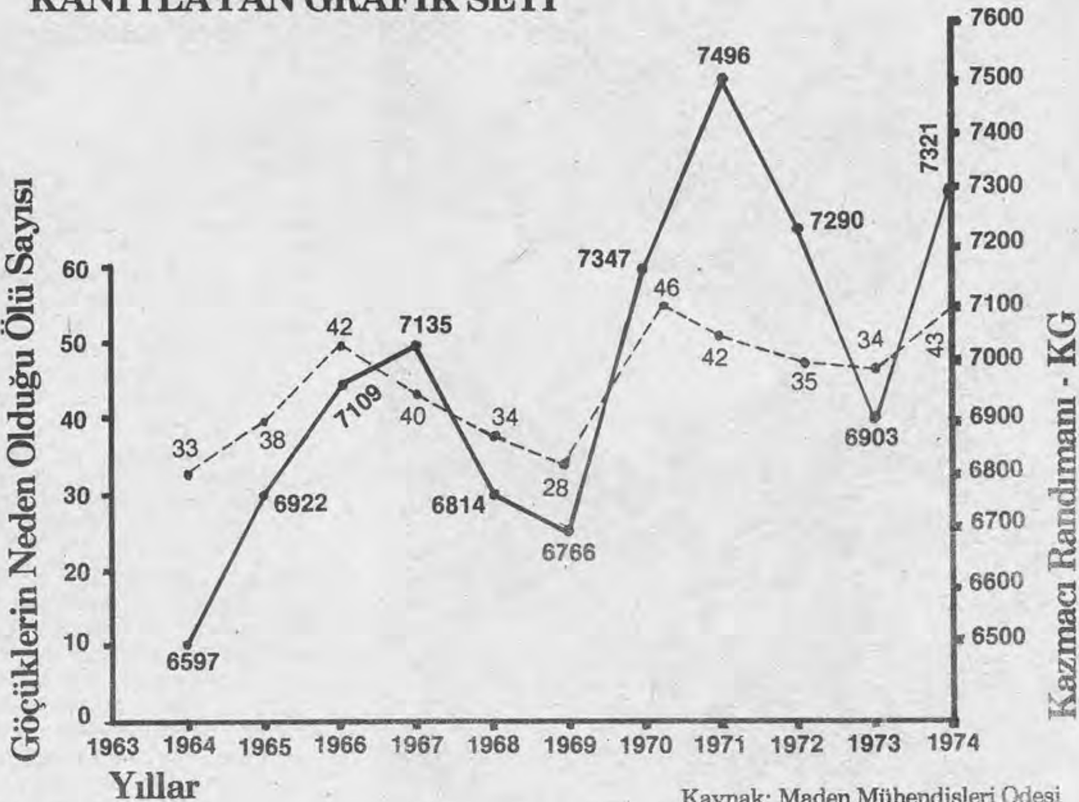
Üretimin bu şekilde zorlanarak artırılması, işçilerin can emniyetini tehlikeye sokmaktadır. Bunun somut kanıtı, üretimin arttığı dönemlerde ölümlü kazaların sayısının artıyor olmasıdır. Daha açık bir deyişle, madenlerde üretimi bilfiil sürdüren işçi ve yardımcılarının (kazmacı ve kazmacı yedeği) randımanı ile göçüklerin (kömür ve toprak kayması, çökmesi) neden olduğu ölü sayısı arasında kesin bir ilişki vardır. Yani üretim zorlandıkça, işçiler daha fazla kömür çıkardıkça, daha fazla göçük olmakta ve daha fazla ölüm olayı görülmektedir. Üretimin zorlanması sonucu göçüklerin meydana geldiğini ve ölü sayısının arttığını gösteren aşağıdaki grafikte durum açıkça sergilenmektedir.

Grafikten de görüldüğü gibi kazmacı randımanının arttığı yıllarda göçüklerin neden olduğu ölü sayıları da artmaktadır. Örneğin 1964 yılında kazmacı randımanı 6597 kg iken ölü sayısı 33 , 1966 yılında kazmacı randımanı 7109 kg'a çıkmış ve ölü sayısı ise 42 olmuştur. Bu gibi örnekleri, tablodan rahatlıkla izleyebiliyoruz.

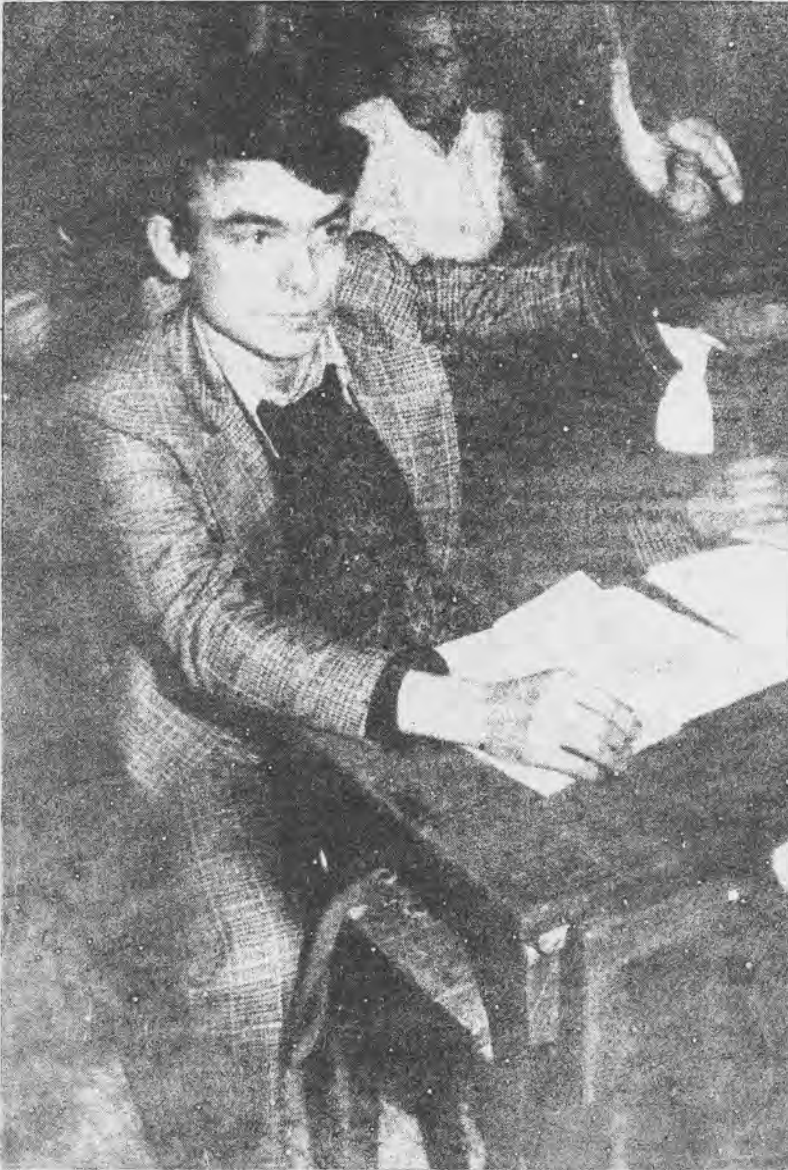
Sonuç

Bu denli zor koşullar altında, can pahasına çalışan maden işçilerinin örgütlülük düzeyi ise oldukça geridir. Gerek özel kesim işletmelerinin küçük birimler halinde çalışması, gerekse bu işkolunda çalışan işçilerin mevsimlik işçi olması ve köyleriyle ilişkisinin henüz kopmamış bulunması örgütlülük düzeyinin geri olmasının temel nedenleridir. Madencilik işkolunda çalışan işçilerin önemli bir kısmı uzlaşmacı Sendikalarda veya işverenin kurdurduğu sarı sendikalarda örgütlenmişlerdir.

Ancak, maden işçilerinin dünyada ve ülkemizde baskı, sömürü ve zulüm düzenine karşı güçlü bir direniş geleneği vardır. Ve bu direniş geleneğini kararlılıkla sürdüren DİSK'e bağlı devrimci sendikaların, uzlaşmacı ve sarı sendikalara karşı verdiği mücadele giderek güçlenmekte ve birçok işyerinde başarıya ulaşmaktadır.

EĞİTİM SİSTEMİ ÇARPIK KAPİTALİSTLEŞMENİN ÖZELLİKLERİNİ YANSITMAKTADIR

● **Eğitim sistemi yeniden düzenlenmeli demokratik ve yeterli bir eğitim düzeni kurulmalıdır.**

İnsanlar doğdukları andan itibaren eğitilmeye başlanırlar. Eğitim, sadece öğretim kurumlarında yani okullarda verilen eğitimle sınırlı değildir. İnsanın çevresinde bulunan herşey, aile, akrabalar, okul, haberleşme araçları, siyasal partiler, vb, bir çok kurum insanı eğitir. Bu eğitimden amaçlanan kişilere belli bir dünya görüşünün ahlak ve davranış kurallarının aşılanması, onların düzenin istediği insanlar olarak yetiştirilmeleridir.

Ayrıca okullarda verilen eğitim, düzenin gereksindiği teknik işgücünün yaratılmasını, yani kapitalist üretim ilişkilerinin sürebilmesi için gerekli işçilerin, bürokratların, teknokratların yetiştirilmesini amaçlar. Okullarda verilen eğitimle, öğrencilere bir takım beceriler kazandırılırken, onlara kurulu düzenin kurallarına boyun eğ-

meleri, toplumda varolan sınıf egemenliğinde, yani burjuvazinin **egemenliğine** saygı duymaları da öğretilir.

Kısacası eğitim, bir toplumda egemen olan üretim ilişkilerinin ve üretici güçlerin birlikteliğinden oluşan ekonomik temele göre belirlenen ve bu temeli de karşılıklı etkileyen bir üst yapı kurumudur. Bu kurum, aracılığıyla, ekonomik temelin yeniden üretilmesi amaçlanır.

Eğitimin Yaygınlaştırılması Ve Demokratikleştirilmesi

Eğitimin, kapitalist sistemin yeniden üretilmesine katkıda bulunan bu işlevine karşılık, kitlelerin gelişen ve giderek karmaşıklaşan toplumsal yaşamı kavramaları için gerekli temelleri sağlama özelliği de vardır. En basit bir örnekle, insan, okuma-yazma bildiği takdirde, burjuvazinin dünya görüşünü sunan kitapların yanı sıra sosyalist bilinç veren kitapları da okuma olanağına sahip olur. İnsanın eğitim düzeyi yükseldikçe, ken disine sunulan burjuva ideolojisinin kalıplarını kırma ve sosyalist dünya görüşünü daha iyi kavrama olanağını elde edebilmektedir.

Bunun için sosyalistler kapitalist sistemde, eğitimin yaygınlaştırılmasını, herkesin bu olanaktan sonuna kadar yararlanmasını, eğitimin içeriğinin demokratikleştirilmesiyle birlikte savunurlar.

Eğitim Sistemi Çarpık Kapitalistleşmenin Özelliklerini Yansıtmaktadır.

Türkiye'de eğitim sistemi ülkenin içinde bulunduğu çarpık kapitalist sosyo-ekonomik gelişim sürecinin en belirgin özelliklerini yansıtan bir yapıya sahiptir. Bu yapının emekçi sınıf ve tabakalar açısından bugün için en önemli görünen özellikleri **fırsat eşitliği** ve **demokratikleşmenin** sağlanması olmasıdır.

Eğitimde **fırsat eşitliği**, herkes için eğitim olanağının sağlanmasına bağlıdır. Gerçi Türkiye-de soyut olarak herkes eğitim olanaklarından yararlanma "öz gürlüğüne" sahip görülmektedir. Ancak, eğitimde fırsat eşitliğinin ön koşullarından biri, eğitim için gerekli maddi koşulların yaygın bir biçimde ve yeterli düzeyde sağlanmış olmasıdır. Sözkonusu maddi koşulların sağlanmamış olduğu bir ülkede, herkesin eğitim olanaklarından **eşit biçimde** ve **özgürce** yararlanma şansına sahip olduğunu öne sürmek, hiçbir anlam ifade etmez. Türkiye eğitim sistemi ve bu sistemin sonuçlarına ilişkin göstergeler bunun en açık kanıtlarıdır. Bugün Türkiye'de **okuma - yazma bilenlerin** toplam nüfusa oranı ancak % 63 düzeyindedir. Bunun önemli nedenlerinden biri, halen ilköğretimde okullaşma oranının % 87,5'lik düzeyin üzerine çıkarılamamış olmasıdır. Diğer taraftan, okullaşma oranında

bölgeler arasında oldukça büyük farklılıklar gözlemlenmektedir. Örneğin Marmara ve Akdeniz bölgelerinde köylerin % 96'sında ilk okul bulunurken, bu oran Doğu ve Güneydoğu'da % 71'e düşmektedir.

Üniversitelere Giriş Sınavları Bölgesel Dengesizlikleri Kanıtlıyor

Bölgelerarası farklılığın bir diğer somut göstergesi Üniversiteler arası seçme sınavı olmaktadır. Sınava girenlerin ve kazananların

bölgelere göre dağılımına bakıldığında, Orta Anadolu, Ege, Marmara bölgelerinde sınava girenlerin kazanma şanslarının diğer bölgedekilerden çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeni, bu bölgelerin İstanbul, İzmir, Ankara illerini kapsıyor olmasıdır.
Ege Bölgesinden sınava girenler, tüm sınava girenlerin % 11.2'sini oluştururken kazananların % 14.5'ini oluşturmaktadır. Marmara Bölgesinde sınava girenler, tüm sınava girenlerin % 20.9'unu, kazananların ise % 29.3'ünü, Orta Anadolu Bölgesinden sınava girenler, tüm sınava girenlerin % 26.9'unu ve kazananların % 29.1'ini oluşturmaktadır. Bu durum, diğer bölgelerden girenlerin sınavı kaybetmesi pahasına bu bölgedekilerin kazandıklarını göstermektedir. Örneğin Doğu Anadolu Bölgesinden sınava girenler, tüm sınava girenlerin % 15.4'ü iken kazananların sadece % 9.3 dür.

ÇİZELGE: SINAVA GİREN VE KAZANANLARIN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

BÖLGELER	Sınava Girenler İçindeki oran (%)	Kazananlar İçindeki Oran (%)
Güneydoğu Ege B.	2.9	2.3
Batı Karadeniz B.	3.4	2.4
Çukurova B.	9.1	5.7
Doğu Anadolu B.	15.4	9.2
Doğu Karadeniz B.	9.6	6.5
Ege B.	11.2	14.5
Marmara B.	20.9	29.3
Orta Anadolu B.	26.9	29.1

Cinsler Arasında Eğitim Eşitsizliği

Bölgeler arası farklılıkların yanı sıra, cinsler arasında da okuma yazma bilme oranı açısından büyük farklılıklar olduğu görülmektedir. 1975 yılında okuma yazma bilmeyen erkeklerin oranı % 25 iken, bu oran kadınlarda % 52'ye çıkmaktadır. Bunda feodal üretim ilişkileri kalıntıları ve değer yargıları önemli bir rol oynamaktadır.

Öğrenim kurumlarının düzeyi yükseldikçe bunlara katılma oranının düştüğü görülmektedir. 1977-78 öğretim yılında 13-17 yaş arasındakilerin sadece % 35'i ortaokullara devam edebilmektedir. Bu oran liseler de % 15'e düşmektedir. Öğretim düzeyi yükseldikçe, buna katılan kız öğrencilerin oranı büyük bir düşüş göstermektedir. Örneğin 1973-74 öğretim yılında liselerde okuyan öğrencilerin sadece % 35'i kız öğrencilerdir.

Gelir Düzeyiyle Eğitim Arasındaki Bağlantı

işinin eğitim olanaklarından yararlanması ve eğitimini daha üst düzeylerde sürdürmesi, onun gelir düzeyiyle yakından ilgilidir. Nitekim yapılan araştırmalar, eğitimi daha üst düzeyde sürdermenin ön koşulu olan başarı derecesinin, gelir düzeyiyle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin eğitimde başarısızlık oranı varlıklı ailelerin çocuklarında % 3, orta aile çocuklarında % 24, yoksul aile çocuklarında % 73'dür.

Ankara Üniversitesinde okuyan öğrenciler arasında yapılan bir araştırma, öğrencilerin % 53.6 sının babasının memur ve subay, % 16.1'inin esnaf ve tüccar, % 15.5'inin büyük ve orta arazi işleyen çiftçi ve % 5.7'sinin yetişkin ve düz işçi olduğunu ortaya koymuştur. Diğer üniversiteler de geçerli olduğunu söyleyebildiğimiz bu durum, yüksek öğrenim hakkında fiilen ancak bürokrat, büyük tüccar, toprak sahibi ve sanayicilerin çocuklarının sahip olabildiğinin açık göstergesidir. Yine DPT tarafından yapılan bir araştırmaya göre "öğrencinin babasının mesleği açısından sahip olduğu şans puanları" şöyledir:

1- Sanayici çocukları	34.3 Puan
2- Tüccar çocukları	9.9 Puan
3- Memur çocukları	8.9 Puan
4- Serbest meslek erbabanın çocukları	6.9 Puan
5- Esnaf ve sanatkâr çocukları	4.7 Puan
6- İşçi çocukları	2.8 Puan

Bu, şu anlama gelmektedir: 1974-75 yılında üniversitelerarası seçme sınavına giren öğrencilerden babası sanayici olanların kazanma şansı, babası işçi olanlarınkinden 12 defa fazladır. Sanayicinin çocuğu bu şansa, en baştan itibaren eğitildiği özel, paralı okulların, kursların, ihtimamlı öğretimi sayesinde sahiptir. Ve hâlâ herkesin eğitim olanaklarından eşit biçimde yararlanma olanağına sahip olduğu öne sürülebilmektedir. Açıkça görülen, emekçi sınıf ve tabakalar açısından, eğitim olanaklarından yararlanma şansının, bir yandan paralı, özel okulların varlığı sayesinde yaratılan ayrıcalıklar, diğer yandan da bu sınıf ve tabakalar aleyhine giderek bozulan gelir dağılımıyla sınırlandırıldığid;r.

Eğitim Sistemi Anti-Demokratiktir

Türkiye'de eğitim sistemi fırsat eşitsizliğinin yanı sıra sahip olduğu diğer bir belirgin özellik de, sistemin anti-demokratik işleyiş mekanizmasıdır. Eğitim sisteminin anti-demokratik yapısı, eğitim kurumlarının yönetiminden eği timin içeriğinin belirlenmesine kadar her düzeyde ön plana çıkmaktadır. Eğitimin temel öğeleri olan öğretmenlerin ve öğrencilerin eğitim kurumlarının yönetiminde, eğitimin içeriğinin belirlenmesinde söz sahibi olmadığı bir sistemin demokratik bir işleyişe sahip olması beklenemez. Bu nedenle öğretmenlerin eğitim kurumlarında karar mekanizması ve kararların uygulama sürecine fiilen katılmaları ve özellikle

yüksek öğrenimde öğrencilerin işleyişte daha etkin olmasını sağlayan düzenlemelere gidilmesi, eğitim kurumlarının demokratikleştirilmesinin ilk adımını oluşturacaktır.

Kuşkusuz eğitimin demokratikleştirilmesi, eğitim kurumlarındaki yönetim biçiminin değiştirilmesiyle sınırlı değildir. Demokratik işleyiş, eğitimin içeriğinin belirlenmesi sürecinin belirlenmesinde de sağlanmalıdır. Eğitimin içeriğinin belirlenmesinde izlenen yöntemler anti-demokratiktir. Verilen bilgilerin büyük bir çoğunluğunun gerici, ırkçı, şöven bir bakış açısıyla hazırlanmış olması, teknolojik, bilimsel, kültürel gelişmenin karşısındaki çağdışı nitelikleri, bu anti-demokratik yöntemlerin yansımasından başka bir şey değildir. Bu yapısıyla eğitim, egemen sınıfların çıkarlarına daha belirgin olarak hizmet etmektedir.

Aşırı Uzmanlaşma Veya Ansiklopedik Bilgi Yığını

Son yıllarda görülen diğer bir olgu da eğitimin giderek incelen kapitalist iş bölümünün gereklerine göre düzenlenmesi yönünde gelişen eğilimdir. Eğitimin üretime yönelik olması gerekliliği, onun giderek artan işbölümüne uygun, yalnızca işin belli bir parçasına ilişkin beceriler kazandırması şeklinde anlaşılmamalıdır.

Eğitimin üretime ilişkin işlevlerinin, eğitimde erken ve aşırı uzmanlaşma sağlayacağı yönündeki anlayışı, doğal ve toplumsal olaylara yalnızca uzmanlık dalının dar kalıpları içersinde bakan insanlar yetiştirilmesinden başka bir sonuç vermesi beklenemez. Buna karşılık eğitimin içeriğinin kuru, ansiklopedik bilgi yığınından ibaret olması da savunulamaz.

Eğitimin içeriğinin bu iki seçenekle sınırlandırılmasına yönelik eğilim, varolan sömürü düzeninin hizmetine eğitim sistemini daha çok sokmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle, emekçi sınıf ve tabakalar açısından, bu iki seçenekten birisi diğerine yeğlenemez.

DİSK'in İstemleri

DİSK'in eğitim ve öğretim sorunlarının emekçi halk yararına çözümlenebilmesi için gündeme getirdiği istemler şunlardır:

- Eğitim ve öğretim kurumlarında ve yurtlarında varolan faşist işgale son verilmeli, bu kurumlarda can güvenliği sağlanmalıdır,
- Eğitim sistemi yeniden düzenlenmeli, demokratik ve yeterli bir eğitim düzeni kurulmalıdır,
- Ders kitapları gerici, faşist, ırkçı, şöven görüşlerden arındırılmalı, bilimsel öze kavuşturulmalıdır,
- Okuma yazma kampanyasına girişilmeli, ilkokul çağına ulaşmış çocuklar arasında okuma yazma bilmeyen bırakılmamalıdır,
- Devlet her öğrencinin eğitim ve öğrenim masraflarını karşılamalı, işçi ve emekçi çocuklarına karşılıksız burs sağlamalı, parasız yatılı okullar yaygınlaştırmalıdır,
- Eğitim ve öğretim kurumlarında, öğretmenlerin ve öğrencilerin yönetimde söz ve karar sahibi olmaları sağlanmalıdır,
- Öğretim kurumlarındaki ceza ve disiplin yönetmelikleri kaldırılmalı, demokratik ve çağdaş eğitime uygun bir disiplin anlayışı getirilmelidir,
- Öğretim bütünüyle ücretsiz olmalı, eğitimde fırsat eşitliğinin gerçekçi, maddi temelleri oluşturulmalıdır,
- Eğitim emekçilerinin sorunları çözümlenmeli, toplumsal işbölümünde üstlendikleri önemli göreve uygun ve bu görevi gereğince yerine getirebilecekleri maddi olanaklar yaratılmalıdır,
- Öğrencilere boş zamanlarını değerlendirilebilecek olanaklar sağlanmalı, kitle sporu ve kültürel hizmetler emekçi çocuklarına ulaşacak biçimde yaygınlaştırılmalıdır.

DSF: "GENÇLER MÜCADELEYİ SEÇTİLER

Dünya Sendikalar Federasyonu nun (DSF) aylık yayın organı **"Le Mouvement Syndical Mondial"** da DİSK'in de katıldığı **"Genç İşçilerin İşsizlik ve Mesleki Eğitim Sorunları"** konulu toplantı haberi yer almıştır. DSF Genel Sekreteri **Jan Nemoudry**, yapılan bu toplantı ile ilgili olarak dergide özetle şunları yazmıştır:

"GENÇLER MÜCADELEYİ SEÇTİLER

"Dünya Sendikalar Federasyonu Gençlik Dairesinin girişimiyle 10-12 Temmuz 1979 tarihlerinde Paris yakınında bulunan Nanterre'de **"Gençlerin İşsizlik ve Mesleki Eğitim Sorunları"** konulu sendikal bir toplantı düzenlenmiştir. Batı Avrupa'nın en önemli sendikal merkezleri **CGT**, Fransa, **TUC** İngiliz ve İskoçya, **PASKE**, **ESAK**, **AEM** Yunanistan, **DİSK** Türkiye, **Commissions Ouvrieres** İspanya, **CGTP** Portekiz, **CGIL** İtalyan, **SAK** Finlandiya, **LLO** Danimarka bu toplantıya katılmışlardır. Tartışmalar **UNESCO**, **EMJD**, Demokratik Dünya Gençlik Federasyonu, **Avrupa Gençlik Federasyonu** temsilcileri tarafından izlenmiştir.

"DSF, Gençlik Dairesinin girişimiyle 10-12 Temmuz 1979 tarihlerinde Paris-Nanterre'de Batı Avrupa'nın en önemli sendikal merkezleri ile bir toplantı yapmıştır.

"CGT Gençlik Merkezi Sekreteri **Michel Levray**, 1974'ten beri süregelen bunalımdan bütün işçiler gibi gençliğin de ağır biçimde etkilendiğini söylemiş, patronlar ve hükümet tarafından getirilen önlemlerin gerçek çözüm getirmekten çok, kârı arttırıcı nitelikte olduğunu, **demokratik** ve **nitelikli mesleki eğitim** gibi çözümlerin mümkün olduğunu ancak bunların da başka bir toplumda gerçekleşeceğini belirtmiştir.

"DSF Gençlik Komisyonu Başkanı **Henri Sinno**, Nanterre toplantısının 1977 Mart ayında Lefkoşe'de başlatılan gençlik sorunlarının sendikal çalışmaların ve onu takiben Prag'da yapılan toplantının devamı olduğunu belirterek, **DSF** nin gençlerin özgün sorunlarına eğilmek için çaba gösterdiğini, bu sorunları tartışmak için **Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'na** (**ASK**) üye olanlar, bağımsız olanlar da dahil bütün sendikal merkezleri biraraya toplayabilecek tek örgüt olduğunu ve **Avrupa Gençlik Fonundan** yardım alması gerektiğini (temsil gücü yüksek olmayan diğer merkezler alırken) söylemiştir.

"Nanterre toplantısı, **Tokyo**'da yedi büyük emperyalist güçlerin toplantısının bitiminde yapılmıştır. Tokyo toplantısında gene emperyalist güçlerin yöneticileri bunalımın sorumluluğunu petrol üreten ülkelere yüklemişlerdir. Gerçekte bunalımın asıl sorumluluğu, hem kâr etme kemer sıkma politikalarında ve ulusal zenginliklerin çokuluslu şirketler tarafından yağma edilmesindedir.

"Bu sorumluluk, hükümetlerin tek tek aldıkları ve hiçbir zaman kapsayıcı olmayan önlemlerle gizlenmek istenmektedir.

"Bazı kapitalist ülkeler arasında eğitim konusunda karşılıklı danışma yapılmaktadır. **OECD**'ye bağlı ülkelerin eğitim bakanlarının toplantısından sonra **OECD** eğitim komitesi (fabrika-okul) eğitiminde ilişkin **"gençleri aktif çalışma hayatına hazırlama gibi gösterilmek istenen aslında çokuluslu şirketlerin çıkarlarına cevap vermekten başka birşey olmayan bu eğitim politikasını"** eşgüdümleme kararı almıştır. Böyle bir yönlendirme gençleri, vasıfsız, terfi olanağı bulunmayan teknik ve bilimsel yeniliklere kapalı bir duruma itecektir.

"Nanterre toplantısından kısa süre yapılan yapılan **Avrupa Parlamentosu Seçimleri** gençlerin çok yüksek oranda çekimser kalmasıyla belirginleşmiştir. Bütün kapitalist ülkelerde gençler, Nanterre toplantısında da ortaya çıktığı gibi birbirlerini tanımak ve acımasız bir düzene karşı ortak mücadele vermek istemektedirler.

"Bu toplantının sonucunda, büyük bir çoğunluğun sendikal mücadeleyi seçtiği ve gençleri daha büyük ölçüde harekete geçirmek gerekliliği ortaya çıkmıştır.

"Gençlerin işsizliği, umutsuzluğa ve diğer birçok sorunlarına çözüm bulabilmede sendikal örgütler yardımcı olabilirler.

"Bunun için bölgesel ve uluslararası düzeyde gerçek bir işbirliği gereklidir. **DSF** buna inanmaktadır. **Hür Sendikalar Konfederasyonunu** ve **Dünya İş Konfederasyonunu** da buna inandırmak gerekmektedir. **ASK**'a gelince, daha belli olmayan bir tarihte Avrupa gençliği eylem ve mücadele günü yapakacaktır. Bu, hiçbir sendikal merkez dışarda bırakılmadığı takdirde önemli bir eylem olabilir.

"Nanterre toplantısı, ideolojik engelleri bir tarafa bırakılmanın mümkün olduğunu göstermiştir."

AYLIK İSTATİSTİKLER

Dergimizin bu sayısından başlayarak her ay DİSK Araştırma Enstitüsü tarafından ekonomi ve iş hayatı ile ilgili gelişmeleri yansıtan istatistik bulgulara yer verilecektir.

Ekim'in ilk haftasına kadar elde edilen bilgilere göre, Türkiye'de halen 66 işyerinde, toplam 9197 işçi grev yapmaktadır. Bunlardan, 33 işyerinde 3617 işçi DİSK'e, 17 işyerinde 3849 işçi TÜRK-İŞ'e, 12 işyerinde 1521 işçi BAĞIMSIZ, ve 4 işyerinde 210 işçi MİSK'e bağlı sendikalara üyedirler.

DİSK'e bağlı sendikaların uyguladıkları grevler ve katılan işçi sayıları şöyledir:

Sendika	İşyeri	Grevin başlangıç tarihi	Katılan işçi sayısı
İlerici Deri-İş,	A.Şahinler Deri,BURSA	16. 5.1979	5
Deri-İş,	Tutkal San.İST.	15. 9.1979	75
Basın-İş,	Kemal Matb.ADANA	21.11.1979	60
Lastik-İş,	Plassa Plastik, MERSİN	20. 3.1979	90
Lastik-İş,	Göktopu Boru, İZMİR	6. 9.1979	290
Maden-İş,	Tamsaş, ANKARA	18. 3.1979	161
Maden-İş,	Konaltaş, KONYA	25. 2.1979	90
Dev Maden-Sen	Başer Maden,SİVAS	8. 4.1979	5
Dev Maden-Sen	Bortaş, M.K.PAŞA	8. 5.1979	767
Yeraltı Maden-İş	Bitik Kum ocağı,ANKARA	4.10.1979	24
Petkim-İş	Pegagaz, İSTANBUL	15. 8.1979	160
Gıda-İş	İttihat Değ.İSTANBUL	18. 7.1979	135
Gıda-İş	T.Kalkınma Blg.Md.	16. 6.1979	43
Tekstil-İŞ,	Alfa Moda, TEKİRDAĞ	12. 5.1979	90
Bank-Sen.	Yenimah.Ordu Pz.ANKARA	10. 3.1979	9
Limter-İş	Marmara Ters.YARIMCA	11. 9.1979	140
Oleyis	Atlantik Palas,İZMİR	12. 8.1979	14
Oleyis	Koru Motel,PAMUKKALE	8. 6.1979	35
Oleyis	Dural Otel,ESKİŞEHİR	12. 6.1979	12
Oleyis	İntercontinental, İST.	22. 6.1979	480
Oleyis	Pera Palas, İSTANBUL	27. 3.1979	125
Oleyis	Gönülferah Oteli,BURSA	16. 8.1979	23
Oleyis	Kent Oteli, BURSA	16. 8.1979	55
Oleyis	Urcan Lok.İSTANBUL	24. 8.1979	100
Oleyis	Urartu Otel,ERZİNCAN	6. 9.1979	37
Oleyis	Aslanağzı K.G.Kaplıca	4. 8.1979	10
Oleyis	Kavaklı Rest.ANKARA	21. 9.1979	17
Genel-İş	Isparta Belediyesi	15. 7.1978	305
Genel-İş	Elbistan Belediyesi	26. 9.1978	80
Genel-İş	Tuzla Belediyesi	23.10.1978	9
Genel-İş	Geyve Belediyesi	23. 9.1978	34
Genel-İş	Susurluk Belediyesi	28. 6.1979	79
Genel-İş	Karaman Belediyesi	28. 8.1979	58
			Toplam, 3617

BİR ÖNCEKİ YILIN ARALIK AYINA ORANLA 1976, 1977, 1978 VE 1979 AĞUSTOS AYI FİYAT ARTIŞLARI KARŞILAŞTIRMASI

	Ankara Geçinme İndeksi	İstanbul Geçinme İndeksi
1976/Ağustos	% 10.5	% 11.4
1977/Ağustos	% 17.5	% 14.6
1978/Ağustos	% 35.8	% 34.0
1979/Ağustos	% 45.7	% 47.6

FİYAT ARTIŞLARI VE SİGORTALI ÜCRETLERİ

Yıllar	Net günlük ücret indeksi	İst. Geçinme İnd. (Tic. Bak.)	Gerçek ücret İndeksi	Değer olarak ücret indeksi
1963	100.0	100.0	100.0	100.0
1964	107.8	100.2	107.6	104.0
1965	114.8	104.8	109.5	106.0
1966	123.3	113.6	108.6	97.0
1967	133.6	129.6	103.1	99.0
1968	143.6	137.6	104.4	98.0
1969	160.4	144.2	111.2	101.0
1970	174.0	155.6	111.8	95.0
1971	189.7	185.2	102.4	82.0
1972	208.0	213.7	97.3	74.0
1973	247.0	243.6	101.4	69.0
1974	300.0	301.8	99.4	62.0
1975	356.7	365	97.5	61.0
1976	451.8	429.6	105.2	63.0
1977	555.0	541.5	102.5	65.0
1978	734	876.3	83.8	58.0
1979x	833.8x	1180.1x	70.7x	-

(x) İlk altı ayın ortalaması alınarak bulunmuştur.

1979'DA FİYAT ARTIŞLARI VE ÜCRETLER (OCAK AYINA GÖRE)

	Net aylık Ücret	Fiyat Artışları	Ücret İndeksi	Fiyat İndeksi	Gerçek ücret İndeksi
1979 Ocak	3.693	1.073.5	100.0	100.0	100.0
1979 Şubat	3.816	1.097.5	103.3	102.2	101.1
1979 Mart	4.167	1.124.9	112.8	104.8	107.6
1979 Nisan	4.158	1.182.2	112.6	110.1	102.3
1979 Mayıs	4.528	1.234.3	122.6	115.0	106.6
1979 Haziran	4.500	1.367.9	121.9	127.4	95.7
1979 Temmuz	-	1.486.4	-	138.5	-
1979 Ağustos	-	1.548.5	-	144.2	-

1979, OCAK-EKİM ARASINDA GREVLER, GREVE KATILAN İŞÇİ SAYILARI VE KAYBOLAN İŞGÜNÜ

A) Sona eren grevler

	Grev uygulanan işyeri sayısı	Greve katılan işçi sayısı	Grevde kaybolan işgünü sayısı
DİSK	48	25.507	723.843
TÜRK-İŞ	30	6.533	292.018
BAĞIMSIZ	5	770	78.254
MİSK	9	250	14.842
TOPLAM	92	33.063	1.108.957

B) Devam eden grevler (5 Ekim 1979 itibariyle)

	Grev uygulanan işyeri sayısı	Greve katılan işçi sayısı	Grevde kaybolan işgünü sayısı
DİSK	33	3.617	484.041
TÜRK-İŞ	17	3.849	547 489
BAĞIMSIZ	12	1.521	110.058
MİSK	4	210	38.220
TOPLAM	66	9.197	1.179.808
GENEL TOPLAM (A + B)	158	42.260	2.288.765

DİSK'İ TANITICI KİTAPCIK ÇIKTI.

DİSK NEDİR?

DİSK Eğitim Dairesi, DİSK'in gelişimini, Türkiye işçi sınıfının sendikal mücadelesinin bütünlüğü içinde anlatan yeni bir kitapçık hazırlamıştır. **"DİSK Nedir?"** isimli bu kitapçık önümüzdeki günlerde daha geniş işçi kitlelere DİSK'i tanıtmak amacıyla dağıtılmaya başlanacaktır.

DİSK'in örgütsel yapısı, mücadele tarihi, ilkeleri hakkında bilgi veren kitapçık şu konulara değiniyor:

Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığı ve DİSK, Türkiye İşçi Sınıfının Sendikal Mücadelesinin Kısa Geçmişi, DİSK'in Kuruluşuna Nasıl Gelindi, DİSK Nasıl Kuruldu, Nasıl Gelişti, Sınıf Sendikacılığının Temel İlkeleri Nelerdir, DİSK'in Örgütsel İlkeleri Nelerdir, Sendikal Birlik İlkesi Nedir, Gerçekçilik İlkesi Nedir, Tabanın Söz ve Karar Sahibi Olması İlkesi Nedir, DİSK'in Temel Mücadele İlkeleri Nereden Kaynaklanır, DİSK'in Temel Mücadele İlkeleri Nelerdir, DİSK İşçi Sınıfının Birliği İçin Mücadele Eder, DİSK Ulusal Bağımsızlık İçin Mücadele Eder, DİSK Demokrasi İçin Mücadele Eder, DİSK Emperyalizme ve Faşizme Karşı Mücadele Eder, DİSK Barış İçin Mücadele Eder, DİSK Sosyalizm İçin Mücadele Eder, DİSK'in Çalışmaları Neleri Kapsar, DİSK'in Temel İstemleri Nelerdir, DİSK ile Türk-İş Arasındaki Fark Nedir, DİSK'in Örgütsel Yapısı Nasıldır, Örgütlenme Çalışmaları ve Bölge Temsilcilikleri, DİSK'e Nasıl Üye Olunur, DİSK Üyesi Sendikaların Örgütlü Olduğu İşyerlerinin Önemi Nedir, DİSK Üyelerini Nasıl Eğitir, DİSK'in Yayınları, DİSK Araştırma Enstitüsü, DİSK ve Uluslararası Sendikal Mücadele.

Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığı Temel İlkeleri Broşürüyle DİSK'in temel ve vazgeçilmez ilkelerini özellikle işyeri temsilcileri düzeyinde ayrıntılarıyla kavratmıştır. DİSK Nedir? broşürü ile DİSK saflarına yeni geçmiş ve DİSK'te örgütlenme mücadelesi veren işçilere DİSK'i bütün ayrıntılarıyla tanıtmaktadır.

ASİS

ASİS GENTAŞ'DA TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Bolu-Mengen'de kurulu GENTAŞ WERZALİT fabrikasında bir aydan beri sürdürülmekte olan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 9.10.1979 günü neticelenerek 75 işçi adına toplu sözleşme imzalanmıştır. "1 Mayıs"ın İşçi Bayramı olarak kabul ettirildiği toplu iş sözleşmesinde işçiler için iki yıllığına toplam 32.5 TL. ücret zammı ve 6 maaş ikramiye elde edilmiştir. 3 aydan beri faaliyette olan fabrikada işçiler için ayrıca yüksek sosyal haklar alınmış ve asgari ücret 250 liraya çıkartılmıştır.

DEVREKTAŞ ve ELSAN'DA YETKİ ALINIYOR

Zonguldak-Devrek'de kurulu DEVREKTAŞ fabrikasında çetin geçen bir örgütlenme çalışmasından sonra yetki alma dönemine girilmiştir. Bu işyerinde tüm işçiler ASİS'e üye olmalarına karşılık, fabrika işverenliği, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün bazı yetkilileri ve Türk-İş'e bağlı Ağaç-İş sendikası el ele vererek örgütlenmeyi baltalamaya çalışmışlardı. Bazı işten çıkartmalar karşısında işçiler direnişe geçmişler ve ağırlıklarını ASİS'den yana koymuşlardı. İşverenlik ve fabrikada hiç üyesi bulunmayan Ağaç-İş, ASİS'in çağrısına itiraz etmişlerdir. Şimdi ASİS tüm işçilerin imzaladıkları üye kayıt fişlerini Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne teslim etmiş ve yetkisinin kesinleşmesini beklemektedir.

Niğde'de kurulu ELSAN fabrikasında da ASİS çağrıda bulunmuş ve işverenliğin itirazı sonucunda üye kayıt fişlerini Bölge'ye teslim etmiştir. Niğde Valisinin, idare meclisi reisi olduğu bu işyerinde ASİS'in örgütlenmesi başladığında, hiç üyesi bulunmayan MİSK'e bağlı faşist Türk Ağaç-Sen devreye girmeye çalışmış ancak işçilerden gördüğü sert tepki karşılığında başarılı olamamıştır. Buna rağmen faşist sendika, ASİS'in çağrısına itiraz etmiştir.

KAKSAŞ ve ENEREL'DE TOPLU SÖZLEŞME HAZIRLIKLARI BAŞLADI

İstanbul Kartal'da kurulu KAKSAŞ ve Gebze'de kurulu ENEREL fabrikalarında ASİS Sendikasının 3. dönem toplu iş sözleşmesi hazırlıkları başlamıştır. ASİS'in prensiplerine göre bu iki işyerinde de tüm işçilerle toplu sözleşme toplantıları düzenlenmekte, yine tüm işçilere toplu sözleşme taslağı anketleri doldurtulmaktadır. Bu anketler doğrultusunda sözleşme taslağı hazırlanacak ve işçilerin toplu onayına sunulduktan sonra işverenliğe bildirilecektir. Bütün bu sözleşme hazırlıkları işyeri işçileri için birer eğitim çalışması haline dönüştürülmektedir.'

MKE MARANGOZ FABRİKASINDA FAŞİST ANKARA AĞAÇ-İŞ, ASİS'İN YETKİSİNİN KESİNLEŞMESİNİ GECİKTİRMEYE ÇALIŞIYOR

MKE'ye bağlı Ankara'da kurulu Marangoz Fabrikasında ASİS Sendikasının bir yıldan beri sürdürdüğü örgütlenme çalışmaları son aşamasına varmıştır. Ancak işyerinde kurulu faşist Ankara Ağaç-İş Sendikası ASİS'in yetkisinin kesinleşmesini geciktirmeye çalışıyor. Faşist sendika bütün umudunu seçimlerden sonra hükümetin değişerek yeni bir MC'nin yada başka türden anti-demokratik bir iktidarın işbaşına gelmesine bağlamıştır. Nitekim en son faşist sendika iş mahkemesine bilirkişi ücreti yatırmamış ve duruşmanın ertelenmesini sağlamıştır. Buna tepki olarak da fabrika işçileri bir bildiri dağıtarak durumu protesto etmişler ve faşist Ankara Ağaç-İş Sendikasının işçi düşmanı yüzünü bir kez daha açığa vurmuşlardır.

İşyerinin büyük bir çoğunluğu ASİS üyesidir. Faşist sendika ise yalnızca bir avuç militan gücüne dayanmaya çalışmaktadır. Ama çoğunluğu oluşturan ASİS üyeleri sınıf sendikacılığının hakimiyetini gerçekleştirmeye kararlıdırlar.

BASIN-İŞ

TOPLU SÖZLEŞMELER YOĞUNLAŞTI

Ankara Türk Tarih Kurumu Basımevi ile Ankara Ziraat Bankası Matbaasında çalışan toplam 450 kişi adına 1 Ekim'de toplu iş sözleşmesi görüşmelerine **başlanıyor.**

DİSK üyesi Basın-İş Sendikasının Be-Ka Basımevi'nde çalışanlar adına sürdürdüğü toplu sözleşme müzarelererinde ücret ve ücretle ilgili maddelerde anlaşma sağlanamadı. Uzlaştırma Kuruluna giden bu maddelerle ilgili karar bekleniyor.

Yenigün Matbaasında toplu iş sözleşmesi maddelerinin uygulanmasında ortaya çıkan anlaşmazlık sonucunda sendikanın menfaat grevi hakkı doğdu.

Ofset-İş Sendikası Basın-İş'e Katıldı

Basın işkolunda kurulu Ofset-İş Sendikası, 25.9.1979'da yaptığı olağanüstü Genel Kurulunda DİSK üyesi Basın-İş Sendikasına katılma kararı aldı.

DEV MADEN-SEN

8.9.1979'dan beri devam eden Bortaş Grevi yapılan görüşmeler sonucunda 10.11.1979 günü ön protokol imzalanarak sona ermiştir. Dev Maden-Sen Sendikası Genel Merkezinin verdiği bilgiye göre imzalanan protokolla grev nedeni olan önemli konular üzerinde anlaşma sağlanmıştır. Toplu sözleşme metni üzerindeki redaksiyon çalışmalarının sürdüğünü belirten Dev Maden-Sen yöneticileri, ekonomik haklarda Çinkur sözleşmesini temel alacak bir düzeyde anlaşmanın sağlandığını, günlük ücretlere 170 TL zam alındığını, devletleştirme öncesindeki döneme ait olan ve grevde geçen sürelere ilişkin önemli hakların kazanıldığını eklemişlerdir. Uygulaması devam etmekte olan Bortaş grevi 16.10.1979 da kaldırılacaktır.

İmzalanan ön protokola göre sözleşme bir yıl sürelidir ve 1.1.1979 - 31.12.1979 tarihleri arasında geçerlidir.

Dev Maden-Sen Genel Merkezi ayrıca, 5.5 aydır süren grev boyunca DİSK'ten diğer kardeş sendikalardan, demokratik örgütlerden, Mustafa Kemal Paşa halkından gördükleri yakın ilgi ve dayanışmayı vurgulamış ve bu örgüt ve kişilere teşekkür etmiştir.

Mehmet Kavala'ya ait Menka Ticaret Anonim Şirketi'nin, Sivas'ta kurulu Çinko Kurşun İşletmesinde alınan grev kararı işverenin, sendika istemlerini yeniden görüşme talebinde bulunması üzerine uygulamaya geçilmemiştir.

GENEL-İŞ

GREV ERTELEMELERİ MÜCADELEYİ DURDURAMAYACAK

"DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasının Kartal Belediyesi işyerinde aldığı grev kararı I. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından kamu sağlığıyla ilgili bulunması nedeniyle sıkıyönetim süresince durdurulmuştur. Sıkıyönetim yetkilileri böylece sıkıyönetimin ilân gerekçeleri ve kendi yayınladıkları bildiriler dışına taşarken, aynı zamanda yürürlükteki Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasasını da aşmışlardır.

"Bilindiği gibi Yasa işçi sınıfının grev hakkını tanırken kamu sağlığına ilişkin sorunları unutmuş olamaz. Yasa Belediye işçileri için sağlık nedeniyle engelleyici özel bir hüküm getirilmemiştir"

lokavtların, toplu işten çıkartmaların yaygınlaştığı bir ortamda siyasal iktidar bu uygulamalarla eşgüdümlü bir politika izlemeyi sürdürmektedir. Son aylarda sayıları giderek artan grev ertelemeleri ve grev yasaklamaları, siyasal iktidarın, lokavtlar ve toplu işten çıkartmalar konusunda işçi sınıfının karşısında aldığı yeri netlikle ortaya koymaktadır.

Son olarak Genel-İş Sendikasının Kartal Belediyesi'ne bağlı işyerleri için aldığı grev kararı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığınca ertelenmiştir. Ertelenme kararı üzerine bir açıklama yapan DİSK Yürütme Kurulu üyesi Rıza Güven şöyle demiştir:

Genel-İş Sendikası Gaziantep 2. Şube Eğitim Sekreteri M.Ali Tütüncüler uğradığı silahlı saldırı sonucunda öldürülmüştür.

Türkiye işçi sınıfı sömürü ve baskıya karşı mücadelesini yükselttikçe karşısında patronların, toprak ağalarının köpeklerini buluyor. Gün geçmiyor ki bir işçi, bir emekçi faşist kurşunlara hedef olmasın. İşte M.Ali Tütüncüler işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın Gaziantep ve yöresinde sürdürmekte olduğu mücadelenin ön saflarında, bütün benliği ile, bütün yeteneklerini sınıfının mücadelesine adamıştı. Onun için faşistler tarafından pusuya düşürülerek öldürüldü.

1958 doğumlu olan M.Ali Tütüncüler, Gaziantep Belediyesinde elektrikçi olarak çalışmaktaydı. Tütüncüler aynı zamanda 2. Şube'nin Eğitim Sekreterliği görevini de başarılı bir şekilde sürdürmekteydi.

M.Ali Tütüncülerin faşist katillerce öldürülmesi Gaziantep'te ve bölgede işçi ve emekçilerin geniş tepkisini uyandırdı. Genç ve en verimli çağında faşistlerce öldürülen M.Ali Tütüncülerin cenaze töreni kitlesel bir anti-faşist gösteriye dönüştü.

İşçi sınıfımız haklı mücadelesinde değerli bir neferini daha yitirdi. Ancak binlerce, onbinlerce, milyonlarca M.Ali, işçi sınıfının Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesini sürdürüyor, sürdürecek.

Diyarbakır Belediyesine bağlı işyerlerinde Genel-İş Sendikasının sürdürdüğü grev zaferle sonuçlanmıştır.

36 gün süren hak grevi sonucunda işveren işçi haklarını kabullendi ve grev uygulamasına son verildi. Grev Diyarbakır'da ve yörede, devrimci-demokrat güçlerin geniş destek ve dayanışmasını gördü. Diyarbakır Belediye işçileri, Diyarbakır'ın emekçi halkıyla birlikte gericilerin saldırılarını, provokasyonlarını boşa çıkartarak grevi amacına ulaştırmışlardır.

Genel-İş 7. Bölge Merkez Şube Başkanı Naip Aydın, grevin başarıyla sonuçlanmasından sonra

Genel-İş Emek Gazetesine yaptığı açıklamada, "İşçi haklarını rafa kaldırıp, sarı sendikalarla toplumsal anlaşma imzalayan sınıf düşmanı CHP ağırlıklı hükümetin tavrı sonucu, halkımızın sağlığı tehlikeye düşmüştür" demiştir.

Bingöl Belediyesinde çalışan Genel-İş üyeleri 6 Ekim'de toplu iş sözleşmesinden doğan haklarının işverence çiğnenmesi üzerine hak grevine başlamışlardır. 110 işçinin çalıştığı belediye işyerlerindeki hak grevi devam etmektedir.

Belediye Başkanının MHP'li olduğu Yozgat Belediyesine bağlı işyerlerinde çalışan üyeleri adına Genel-İş Sendikası ile Yozgat Belediyesi arasında toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Grevin başlamasına bir saat kala, gece saat 03.00'de işveren işçi istemlerini kabul ettiğini açıklamıştır. İmzalanan sözleşmeyle işçilere yeni sosyal ve ekonomik haklar kazanılmıştır.

GIDA-İŞ

YASA DIŞI LOKAVTLAR ÇOĞALIYOR

Patronların birçok işyerinde uygulamaya başladıkları yasadışı lokavtlara bir yenisi daha eklendi. Etsan Gıda Sanayii A.Ş.'ne bağlı (Apikoğlu'na ait) Alibeyköy'deki üretim ve Eminönü'ndeki satış mağazası işyerlerinde patron, 25.9.1979 günü yasadışı lokavt uygulamasına başladı.

Bu işyerlerinde çalışan Gıda-İş üyesi 140 işçinin işine son veren Etsan patronu, bilindiği gibi önceki yıllarda döviz kaçakçılığından hüküm giymiş Apikoğullarının yeğenidir. Yakında hapisten çıkacak olan Apikoğulları, Yıllardır sömürdüğü işçilerin Gıda-İş'e üye olmaları ve bu sömürüye karşı harekete geçmeleri üzerine; işyerlerini kapatmayı, 140 işçiyi işsizliğe terkederek, işçilerin ekonomik ve demokratik hakları için başlattıkları mücadeleyi bastırmayı amaçlamaktadır.

Etsan işverenin bu yasadışı oyunları ve baskıları sökmeyecektir. Etsan'da çalışan Gıda-İş üyesi işçiler, sendikalarının öncülüğünde bu oyunları bozacaklar ve işverene gerekli dersi vereceklerdir.

HÜRCAM-İŞ

SOHBET TOPLANTILARI SÜRÜYOR

Hürcam-İş Sendikasının işyerlerinde yaptığı sohbet toplantıları sürüyor. Topkapı Teknik Cam ve Gebze Çayırova işyerlerinde düzenlenen sohbet toplantıları tamamlandı. Bu toplantılarda sendika içi konular tartışıldı.

Ayrıca Mersin'de kurulu Anadolu Cam Sanayi işyerinde de sohbet toplantısı yapıldı. Sendika içi konular yanında yaklaşan toplu iş sözleşmeleri hazırlıkları da görüşülüyor.

KERAMİK-İŞ

ÇİMENTO İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Keramik-İş Sendikasının Çukurova Çimento ve Akçimento fabrikaları işverenlikleri ile sürdürmekte oldukları toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanmış ve her iki işyerinde de grev kararları alınmıştır.

Türkiye Çimento Sanayii T.A.Ş.'nin Adana'da Çukurova Çimento Fabrikasında çalışan işçileri kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı. Sendikanın ücretler, iş güvenliği, sosyal haklar gibi önemli konulardaki istemleri işverenlikçe kabul edilmiş, Uzlaştırma Kurulu

da sendikanın istemlerine yanıt verecek bir yaklaşım içinde olmamıştır. Bunun üzerine Keramik-İş Sendikası 27.9.1979 tarihinde grev kararı almıştır. Keramik-İş Sendikası yöneticileri, sendikanın istemlerinde kararlı olduğunu, içinde bulunulan hayat pahalılığı, toplu işten çıkartmaların yaygınlaştığı bir ortamda üyelerinin ekonomik-demokratik haklarının sonuna kadar savunulmasının önde gelen görevleri olduğunu belirtmişlerdir.

Diğer yandan İstanbul Büyük Çekmece'de kurulu Akçimento fabrikasında çalışan 900 kadar işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmelerinde de bir anlaşma sağlanamamıştır. Türkiye'nin ileri teknolojili ve en büyük kapasiteli bu çimento fabrikasında, geçtiğimiz Haziran ayından beri sürdürülmekte olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, işveren, sendikanın özellikle iş güvenliği ile ilgili istemleri karşısında uzlaşmaz bir tutum içinde olmuştur. Görüşmelerde anlaşma sağlanamaması üzerine konu yasa gereği uzlaştırma kuruluna götürülmüş, ancak uzlaştırma kurulundan da olumlu bir karar çıkmamıştır.

Sendika 1.10.1979'da grev, işveren de 3.10.1979'da lokavt kararı almıştır.

Bir süre önce, Sarı Çimse-İş'in ve sınıf sendikacılığını her yerde baltalayan ve kendilerine Maocu adı verilen bir grubun durum tespitinde ağır bir darbe yedikleri Mersin'de kurulu Çimsa Çimento fabrikasında ise, Keramik-İş'in yetkisine Çimse-İş itiraz etmiştir. Çimse-İş'in işyerinde işçilerden imza toplama girişimi ise, bu sarı sendikanın Çimsa işçilerinden bir tokat daha yemesiyle sonuçsuz bırakılmıştır. Mersine Çimsa işçileri, birliklerini bütün oyunlara rağmen güçlendirerek Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerine hazırlanmaktadırlar.

HAFTADA 40 SAAT ÇALIŞMA YALNIZCA 43 ÜLKEDE GEÇERLİ

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 1968-1978 dönemini kapsayan bir araştırmasına göre 40 saatlik çalışma sınırını benimseyen ülke sayısı düzenli, ama çok düşük bir hızla artmaktadır. 1978 yılı sonunda veri olarak alınan 90 ülkeden yalnız 43'ünde 40 saatlik çalışma haftası uygulanmaktadır.

Araştırmaya göre, Üçüncü Dünya Ülkeleri giderek 40 saatlik çalışma haftasını benimsemektedir. Bu ilkelerin ters uygulanmalarının görüldüğü ülkeler de vardır. Örnek olarak Cezayir ve Zambia verilebilir:

Cezayir'de birçok işkolunda haftalık çalışma süresi 1968'de 40 saat iken 1978'de 44 saate, Zambia'da ise 47 saatten 48 saate çıkmıştır.

1978 yılında artık 40 saatlik çalışma haftası, Avrupalı işçi için olağan hale gelmiştir. Fransa, Federal Almanya ve İngiltere'de ise 40 saat ilkesi 1968'den önce kabul edilmiştir. Ancak bazı Avrupa ülkelerinde bu ilke farklı uygulanmaktadır. Örneğin; İsviçre ve Macaristan'da 1978'de geçerli süre 44 saat, Yunanistan ve Portekiz'de 45 saat, Çekoslovakya'da ise 42.5 saat uygulanıyordu.

Araştırma kapsamına giren Amerika kıtasından 27 ülkeden 14'ü, 1978 yılı itibariyle 40 saatlik çalışma haftası ilkesini benimsemiştir. Azgelişmiş ülkelerden Haiti, Nikaragua, Peru, Uruguay ve Venezüela'da işçiler genellikle haftada 48 saat çalışmaktadır. Afrika ülkelerinden Kamerun, Kongo, Nijer, Senegal ve Togo'da 40 saatlik çalışma haftası ilkesi yürürlüktedir.

40 saatlik çalışma haftası ilkesinin uygulanmasında en az değişiklik yapılan ülkeler Asya ülkeleridir. Örneğin Bahreyn, Bangladeş, Hong Hong, Hindistan, Malezya, Pakistan, Filipinler ve Suriye 48 saatlik çalışma süresini değiştirmemiş ve İsrail de 47 saatlik çalışma süresini korumuştur.

Araştırmada vurgulanan önemli noktalardan biri de şudur: Konu işkolu düzeyinde ele alındığında, haftalık, çalışma süresinin uygulanmasında mesleklekarası önemli farklılıklar görülmektedir. Örneğin kömür ve inşaat işçileri ile basım işinde çalışanlar için haftalık çalışma süresi daha kısadır. Ayrıca, dokuma, kimya ve taşıt araçları sanayileri için genellikle uygulanan süre 40 saat iken, gıda sanayi ve demiryolu işçileri haftada 48 saat çalışmaktadır.

OLEYİS

GREV VE LOKAVT'TAKİ İŞÇİLERLE DAYANIŞMA

Oleyis Sendikası Marmara Bölge Şubesine bağlı işyerlerinde sürdürülmekte olan grevler ve lokavt kararlarına karşı direnen işçilerle, tüm işkolu ve diğer işkolları işçileri arasındaki dayanışma güçlenmekte, somutlanmaktadır.

Son olarak Oleyis Sendikasınca İstanbul Tepebaşı Gazinosunda "Grev ve Lokavt'taki İşçilerle Dayanışma Gecesi" düzenlenmiştir.

Grev'deki İnter ve Perapalas işçileri ile yasadışı lokavtlara karşı mücadele eden Urcan Lokantası, Urcan Canlık Balık Gazinosu ve Kosova lokantası işçileri yararına düzenlenen geceye işçilerin yanısıra, işçi sınıfı dostları ve emekten yana sanatçılar katılacaklardır.

İstanbul'da bulunan Ankara Sanat Tiyatrosu çalışanları gecede "Zengin Mutfağı" oyununu sergileyecekler, ünlü gülmece yazarı Aziz Nesin, şiirleriyle Genco Erkal ve müziğiyle Timur Selçuk geceye katılacaklardır.

SOSYAL-İŞ

İŞÇİLER SOSYAL-İŞ SAFLARINDA

Adana'da kurulu Çukobirlik işyerinde çalışan 4 bin işçi DİSK üyesi Sosyal-İş Sendikasında örgütlenmeye başladı. Bu işyerinde daha önce Çuko-Sen işyeri sendikası vardı.

Sosyal-İş Sendikası UFİ A.Ş.'de örgütlenme çalışmalarını tamamladı. Yakında bu işyerinde çalışan 200 işçi adına toplu iş sözleşmesi görüşmesine oturulacak.

Antalya'da Meysen Kooperatifi emekçileriyle Yeni Karamürsel ve Balcılar Koll. Şti. işyerinde çalışan toplam 300 işçi Sosyal-İş'e üye oldu.

(TSE) Türk Standartları Enstitüsü'nde toplu iş sözleşme görüşmeleri son aşamaya geldi. 200 işçinin çalıştığı TSE'de işveren, çalışanların bir kısmının memur olduğu konusundaki iddialarıyla toplu sözleşme görüşmelerini engelliyor. Görüşmelerin işverenin bu tavrı karşısında çıkmaza girmesi sonucunda sendikanın grev hakkı doğacak.

TSE Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini Başbakan'ın müşavirlerinden birinin yapması, hükümetin işçi-memur ayrımı konusunda tavrının somut örneklerinden biridir. DİSK çalışanların işçi-memur gibi yapay ayrımlarla bölünmesine karşıdır. DİSK üyesi Sosyal-İş Sendikası da TSE işverenliğinin işçilerin bir kısmını memur yaparak toplu sözleşme kapsamı dışında bırakmasına izin vermeyecektir.

SSK'nun 97 işyerinde, Eylül'de başlayan ve Eylül sonunda biten ve yarım işgünü olarak bağıtlanan 4. dönem toplu iş sözleşmesi eğitim ve öğretim çalışmaları tamamlandı. Bu eğitim çalışmaları toplam 4 bin işçiyi kapsadı.

T.İ.S.

DEVLET ÜRETME ÇİFLİKLERİNDE TOPLU SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNE BAŞLANIYOR

T.İ.S ile Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü arasında, DÜÇ'lerde çalışan 5600 işçi adına yapılacak toplu sözleşme görüşmelerinin hazırlıkları sürdürülmektedir. T.İ.S. bu işyerleri ile ilgili yetki isteminde bulunmuş ve gerekli yasal işlemleri tamamlamıştır.

T.İ.S Genel Merkez yöneticileri DÜÇ'lerde çalışan işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi, yeni ekonomik ve demokratik hakların alınması için hazırlıkların sürdürüldüğünü, görüşmelerde DİSK'in sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin ödün verilmeden yaşama geçirilmesi yolunda kararlı bir mücadeleye hazırlandıklarını belirtmişlerdir.

T.İ.S. ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Pamuk İşleri Genel Müdürlüğü arasında Adana Bölge Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü işyerinde çalışan 150 işçi adına sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonuçlanmıştır.

İmzalanan sözleşmeyle işçilerin günlük ücretlerine 80 TL zam yapılması sağlanmış, birçok sosyal ve ekonomik hak elde edilmiştir.

DİSK Dergisinin 9. Sayısında DİSK Eğitim Dairesinin Ceylanpınar'da verdiği eğitimlerin TİS Genel Merkezi yerine TİS Ceylanpınar Şubesi tarafından düzenlendiği haberi verilmiştir. Yanlışımızı düzeltiriz.

(DSF'nin Yayın Organı Flashes'dan çeviri)

İŞGÜCÜ GÖÇÜ SORUNU

Bazı bilim adamları vicdanlarını rahatlatmak için işgücü göçünün çağımızda Uluslararası bir olgu olduğunu söylemektedirler. Kapitalizmin bunalımı ve bir iş aramak için ülkelerini terketmek zorunda kalan milyonlarca işçiye iş verememesi gibi gerçek nedenler konusunda susmaktadırlar. Aynı ülke içinde bile işsizler iş bulma umuduyla kendi bölgelerini terketmektedirler:

Afrikalılar da ülkelerinde kapitalizmin bunalımından ve yeni sömürgecilikten etkilendikleri için Fransa'da iş pazarında sayıları giderek artmaktadır. Fransa, Avrupa ülkeleri arasında, sayı ve oran bakımından en fazla göçmen işçinin bulunduğu ülkedir. Gerçekten de, 1978 Ocak ayında çok sayıda milletten 4.236.994 yabancı sayılmıştı. 1975 yılı nüfus sayımına göre, 1.400.000 kişi, yani toplam nüfusun % 2,8'i Fransız vatandaşlığını sonradan kazanmıştır. 1951 ile 1974 yılları arasında 800.000'e yakın yabancı Fransız vatandaşlığına geçmiştir. 1968 ile 1974 arasında yıllık ortalama 34.900'dür ve bu sayı giderek artmaktadır.

1974 yılının Temmuz ayında Fransız hükümeti "İşgücü göçünü durdurma" kararı almıştı. Gerçekte, girişlerin tartışılmaz biçimde azalmasına rağmen, 1978 yılı Ocak ayında toplam göçmen işçi sayısı 1974 yılının Ocak ayına nazaran daha yüksektir: 4.004.055'e karşın 4.236.994.

Fransız İçişleri Bakanlığının resmi istatistiklerine göre Fransa'ya gelen göçmen işçilerin sayısındaki artış şöyledir:

Ulus	1974	1978
Portekizli	812.007	881.985
Cezayirli	845.694	879.572
İtalyan	572.803	528.809
İspanyol	616.055	486.299
Faslı	269.695	376.055
Tunuslu	148.805	176.154
Yugovslav	87.782	77.354
Türk	45.666	80.482
Afrikalı	75.000	117.292
Diğer	580.548	682.942

Afrikalı gurup arasında en fazla Senegalli (27.559), Malili (19.939), Kemerunlu (11.092), Fildişi sahilinden (10.298) Moris adalarından (9.272), Moritanyalı (5.589) bulunmaktadır.

mevsim işçileri ve kaçak işçiler

Elbette bu sayılar ne mevsimlik göçmen işçileri (yılda 120.000), ne de geçmiş hükümetlerin yapmış olduğu gibi, şimdiki hükümetin girişlerine izin verdiği veya girişlerini kolaylaştırdığı ve bu nedenle usülsüz bir durumda bulunan kaçak işçileri göstermemektedir. Kaçak işçilerin sayısı tahminlere göre 200.000'den fazladır. Bu sayılar, Fransız vatandaşı oldukları halde göçmen işçi olarak kabul edilen ve bu durumları nedeniyle sayısız ayrımcılığa hedef olan Fransız sömürgelerinden gelen işçileri de belirtmemektedir. 1967 ile 1977 yılları arasında 127.000 sömürge vatandaşı Fransa'ya gelmiştir. Günümüzde sayıları 400.000'dir.

Bir kısım göçmen işçi kendi istekleriyle ülkelerine dönmüşlerdir. Ya İspanya, Portekiz, Yunanistan'daki gibi ülkelerindeki demokratikleşmeden cesaret almışlar, ya 45.000 Frank civarında olan dönüş yardımını kabul etmişler ya da diğer kişisel nedenlerle dönmüşlerdir. Diğer yandan 1974 ile 1978 yılları arasında keyfi biçimde sınır dışı edilenlerin sayısının da 21.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Fransız Hükümetinin seçici politikası

Bütün bunlaral bakarak, Fransa'da oturan göçmen işçi sayısının 5 yıl içinde arttığı ve bugün 5 milyona yaklaştığı söylenebilir.

Aynı zamanda Fransız Hükümetinin uyguladığı politikanın ne olduğu da görülebilir. Bu politika seçici, göç türlerine göre değişen, iç politikanın gereksinmelerine, Fransız emperyalizminin hedeflerine ve işgücü gönderen ülkelerle ilişkilerine göre değişen bir politikadır. Hükümet bazı göçmen guruplarını bütün yasal ve yasal olmayan en iğrenç biçimleri dahil olmak üzere değişen yöntemlerle kitlesel biçimde bastırmaya

çalışmaktadır. Bunu yaparken, aynı zamanda çok sayıda yeni girişler düzenlemektedir. Öyle ki, Fransa'da toplam göçmen işçi sayısı hiçbir zaman bu kadar yüksek olmamıştı. Hükümet göçmen işçi topluluğunun içinde bulunduğu dramatik ve dayanılmaz durum ve Fransa halkıyla birarada yaşamaktan doğan sorunlarla ilgili sorumluluğunu ve rolünü gizlemeye çalışmaktadır. Fransa'da 770.000 göçmen işçi ailesinin yaşadığı tahmin edilmektedir. 400.000'den fazla aile 1958 yılından beri yerleşmiş durumdadır. Fransa'da 1 milyondan fazla kadın ve bir o kadar 16 yaşından küçük genç oturmaktadır. Yıllık doğumlarının % 10'u göçmen işçi çocuklarıdır.

Göçmen işçiler, 31 Mart 1978 tarihi itibariyle Fransa'da aktif nüfusun % 11'ni ve Fransız işçi sınıfının % 20'sini oluşturmaktadır. Bunların % 91'i kadın ve erkek işçidir, genellikle temel endüstride çalışmaktadırlar. Otomobil endüstrisinde ücretlilerin % 26'sını, kauçuk endüstrisinde % 17'sini, metal endüstrisinde % 16'sını oluşturmaktadırlar. Demir-çelik, tekstil, gemi yapım, kimya dallarında da göçmen işçileri görmekteyiz. Peugeot, Chausson, Citroen, Berliet, Renault, Michelin, Sacilor, Usinor gibi büyük şirketler % 30'u bulan oranda göçmen işçi çalıştırmaktadırlar. Göçmen işçiler genellikle, vasıflı olmayan, en düşük ücretli işlerde çalıştırılmaktadır. Toplam olarak işçilerin % 22'sini, vasıfsız işçilerin % 28'ini oluşturmaktadırlar. Aralarından yalnız % 33'ü vasıflı işçidir. İnşaat ve kamu hizmetleri sektöründe işçilerin % 80'ini yapmaktadırlar. Tarım işleri ve ev hizmetlerinde de çok sayıda göçmen işçi çalışmaktadır. Tahminlere göre 50.000 kadın ve genç işçi her yıl iş pazarına katılmaktadır.

TEKGES İŞ TEK İLE 7. DÖNEM SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ BAŞLIYOR

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK)na bağlı 90 işyerinde Tekges-İş'in toplu sözleşme yetkisi kesinleşmiş ve 7. Dönem Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri için hazırlıklara başlanmıştır. Tekges-İş ayrıca yine TEK'e bağlı 37 işyerinde örgütlenme çalışmalarını son aşamasına ulaştırmış ve karşı sendikalardan istifalar devam etmektedir. Bu arada TEK Köy Elektrifikasyonuna bağlı Çorum, Malatya, Kastamonu, Yozgat, Tokat, Van, Baş Mühendislikleri ile İzmir Role Elektrik Test işyerlerinde çalışan 500'ü aşkın işçi Enerji-İş Federasyonuna bağlı Ankara Enerji-İş Sendikasından istifa ederek Tekges-İş'e üye olmuşlardır. Diğer yandan Diyarbakır'da Karakaya Barajı yapımında çalışan ve bağımsız Enerji-İş Sendikasına üye işçilerden 356'sı Tekges-İş saflarındaki yerlerini almışlardır.
Adana DSİ ve Sivas DSİ işyerlerinde de Tekges-İş'in örgütlenme çalışmaları başarıyla sürmektedir.

TEKSTİL

GRUP SÖZLEŞMELERİ ÖNCESİNDE İŞÇİLER KARARLI

Tekstil İşverenleri Sendikası yaklaşık 40.000 işçiyi ilgilendiren Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinden önce, Tekstil Sendikasının görüşmelerde izleyeceği tavır ile ilgili olarak Tekstil Temsilciler Meclisi toplanmıştır.

Toplantıda, Tekstil işverenlerinin örgütlü gücü karşısında, işçilerin de DİSK öncülüğünde güç ve eylem birliğinin sağlanması vurgulanmıştır. Toplantıda ayrıca, sermayenin örgütlü saldırısı karşısında işçi sınıfının ulusal ve uluslararası dayanışmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Toplantıyı bir konuşmayla açan Tekstil Sendikası Genel Başkanı, görüşmelerde işçilerin istemlerinden ödün vermeden sonuna kadar direneceklerini açıklamıştır. Grup sözleşmelerinde Tekstil Sendikasının izleyeceği politikayı da açıklayan Rıdvan Budak, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinden aldıkları güçle mücadele edeceklerini vurgulamıştır.

Daha sonra söz alan Tekstil Genel Başkanvekili ve Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı Besim Usta, işverenlerle mücadeleye hazır olduklarını, bu kavgadan başarıyla çıkılacağına inandığını belirtmiştir. Besim Usta, bu mücadeleden başarıyla çıkmak için işçi sınıfının zengin deneylerle elde ettiği, geliştirdiği her türlü mücadele aracını kullanacaklarını bu konuda kararlı olduklarını belirtmiştir.

Toplantıda söz alan işyeri temsilcileri ve şube yöneticileri de yaptıkları konuşmalarda, sözleşmelerin başarıyla sonuçlanması konusunda, Tekstil Sendikasının merkez yöneticilerinden tabandaki üyeye kadar bölünmez bir bütün olduğunu vurgulamışlardır.

Tekstil işkolunun en yoğun bulunduğu Çukurova bölgesinde yıllardır süren örgütlenme çalışmaları her çeşit engeli aşarak DİSK saflarında güç topluyor.

İşçilerin DİSK/Tekstil'e akınını önlemek için Adana, Tarsus bölgelerinde yoğunlaşan faşist terör, işçilerin kararlılığı karşısında boşa çıkarıldı. Bunun en son örneği PAKTAŞ ve AKDENİZ fabrikalarındaki irade beyanlarının sonuçlarıdır. PAKTAŞ ve AKDENİZ işyerlerindeki irade beyanlarının sonuçları şöyledir: PAKTAŞ'ta DİSK/TEKSTİL 2968, TÜRK-İŞ/TEKSİF 100, AKDENİZ'de DİSK/TEKSTİL 505, TÜRK-İŞ/TEKSİF 85.

Her çeşit saldırıya, faşist teröre karşı PAKTAŞ ve AKDENİZ işyerlerinde DİSK/TEKSTİL saflarına katılan işçiler, Çukurova'da sendikal planda kazanılacak yeni başarıların adımlarını attılar.

İstanbul, Halkalı'da kurulu Edip İplik Fabrikasında yapılan irade beyanını Tekstil Sendikası büyük bir farkla kazandı. DİSK/TEKSTİL 585 oy alırken, MİSK/Türk Mensucat-İş 18 oy aldı. Tekstil'in irade beyanını büyük farkla kazanmasından sonra Türk Mensucat-İş'in Ankara'dan getirttiği kiralık faşistler işçilerin üzerine saldırdı. Bütün bu saldırılar işçilerin DİSK saflarına katılmalarını engelleyemeyecektir.

Yine İstanbul'da kurulu Yıldız, Zetip, Akın Tekstil fabrikalarında ve Bursa'da kurulu Sifaş fabrikasında yapılan irade beyanlarını da DİSK/TEKSTİL kazanmıştır. YILDIZ'da DİSK/TEKSTİL 400, TÜRK-İŞ/TEKSİF 60, Zeytinburnu'nda kurulu ZETİP'te DİSK/TEKSTİL 340, TÜRK-İŞ/TEKSİF 70, Sefaköy'de kurulu ZETİP'te DİSK/TEKSTİL 311, TÜRK-İŞ/TEKSİF 1, AKIN TEKSTİL'de DİSK/TEKSTİL 499, TÜRK-İŞ/TEKSİF 293, SİFAŞ'ta DİSK/TEKSTİL 999, TÜRK-İŞ/TEKSİF 92, MİSK/Türk Mensucat-İş 92 oy almıştır.

YENİ HABER-İŞ

İŞKOLU YETKİ MÜCADELESİ SÜRÜYOR

DİSK üyesi Yeni Haber-İş Sendikasının işkolu yetki mücadelesi sürüyor. Sendikanın bu konudaki tüm hazırlıkları tamamlanmış ve Çalışma Bakanlığına iletilmiştir. Bu arada Çalışma Bakanlığı kendilerine verilen sahte fişler konusunda Yeni Haber-İş tarafından uyarıldı. Şu anda Çalışma Bakanlığının yetki konusunda vereceği karar beklenmektedir.

Bu arada PTT Müdürlüğüne bağlı 12 işyerinde toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürüyor. Yeni Haber-İş görüşmeleri 500 PTT işçisi adına yürütüyor.

BREZİLYA'DA GREVLER YAYGINLAŞIYOR

Brezilya'da Figueredo'nun dikta yönetimine karşı tüm sanayi kollarını kapsayan tüm grevler giderek yaygınlaşırken, işçiler, bazı önlemli kazanımlar da elde ediyorlar. Grevlerin yaygınlaşmasıyla, toplumun yükselen siyasal ilgisi, çeşitli eğilimlerdeki bütün demokrasi yanlısı güçlerin sol bir kitle partisinde biraraya gelmesi konusunu gündeme getiriyor; sorun, giderek yaygınlaşan bir biçimde kitleler arasında tartışılıyor. Diğer yandan diktatör Figueredo, sınırlı da olsa af ilân ediyor. Ancak diktatörlüğün bu uygulaması küçük bir taktik değişikliğinden başka bir şey değil. Amerikan emperyalizmi artık Güney Amerika'da sömürü ve baskı altında tuttuğu ülkelerdeki ekonomik çıkarlarının devamı için "demokratik" görünümlü yönetimleri tercih ediyor. Ancak bu yolla son yıllarda hızla güçlenen ve toparlanan kitlesel muhalefeti bir ölçüde de olsa dizginlemevi amaçlıyor.

Brezilya'da 1978 yılı başlarında otomobil endüstrisinde başlayan grevleri yıl sonuna doğru daha geniş bir grev dalgası izlemiştir. Bu yılın başlarında ise bugünlere kadar süren bir grev dalgası ülkeyi sarmış durumda. Grevlerde işçilerin öne sürdüğü istemler yalnızca akıl almaz boyutlara ulaşan enflasyon karşısında ücretlerin arttırılmasıyla sınırlı değil. Sendikal örgütlenme

özgürlüğü, devletin sendika yönetimlerine müdahelesinin sona erdirilmesi önemli istemler arasında yer alıyor.

Sao Paolo endüstri bölgesinde çalışan 200 bin metal işçisinin 170 bininin katıldığı grev, hükümet tarafından yasa dışı ilân edildi. Ancak hükümetin bu kararına karşılık işçiler grevi sürdürmedeki kararlılığını 80 bin kişinin katıldığı ve bir futbol stadyumunda yapılan toplantıda dile getirdiler.

YERALTI MADEN-İŞ

YASA DIŞI LOKAVTA KARŞI DİRENİYORLAR

Ankara yakınında bulunan Kum Ocağında çalışan 40 işçi adına DİSK üyesi Yeraltı Maden-İş Sendikası grev kararı aldı. İşveren çalışan tüm işçilerin iş akitlerini fesh ettiğini açıkladı. Bu yasadışı lokavta karşı direnen işçilerin tümü işyerinden ayrılmadı. Sendika işverenin uyguladığı yasa dışı lokavt konusunda Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurdu. Sendikanın yaptığı başvuruyu inceleyen Bölge Çalışma Müdürlüğü, yakında kararını verecek.

Yasa dışı lokavta karşı direnen yiğit 40 işçi, bu direnişlerinin çevrede çalışan bin maden işçisinin sendikalaşma mücadelesi için taşıdığı önemin bilincinde. Çevre madenlerindeki bin işçi henüz sendikasız çalışıyor. Yeraltı-Maden-İş üyesi işçilerin kazanacağı başarının tüm işçilerin sendikalaşma mücadelesini hızlandıracağının bilincinde olan işverenler yasa dışı lokavt uygulayarak bu mücadeleyi kıracaklarını sanıyorlar.

YÜZBİNE YAKIN PERU'LU ÖĞRETMEN 120 GÜNDÜR GREVDE

Askeri bir diktanın yönetimde olduğu Peru'da öğretmenlerin başlattıkları grev, 120. günün doldurdu. Peru'lu 140 bin öğretmenden 100 bine yakınının katıldığı grev, Peru Öğretmen Sendikası'nın (SUTEP) öncülüğünde başlatılmış ve disiplin içinde devam etmektedir. Kırsal alanda ★ 70-90 arasında olan katılım başkent Lima'da % 60 dolayındadır. Peru Öğretmenler Sendikası yaptığı açıklamada Şubat ayından bu yana 400 öğretmenin hiçbir gerekçe gösterilmeksizin hapsedildiğini, 4 bini aşkın öğretmenin işlerinden çıkartıldığını, yüzlercesinin polis araması gerekçesiyle evlerinin sık sık yağmalandığını belirtmiştir.

Bu gibi mesleki sorunların yanı sıra ekonomik taleplerin de payı bulunan grev, giderek Peru'daki tikta yönetimine karşı bir halk hareketi boyutlarına ulaşmıştır. Sendikanın maddi olanaklarının grevci öğretmenlere hiçbir maddi yardımda bulunmaya el vermemesi, geniş emekçi halk kitlelerinin, grevci öğretmenlerle somut dayanışmasının ve onların mücadelesine her anlamda destek olmalarını getirmiştir. Okullarda kaynatılan karavanalar, o yöre halkının grevlere gösterdiği dayanışmanın en sıcak belirtisi olarak görülmektedir.

Bu arada 3 Eylül'de ülkedeki tüm emekten yana halk güçlerinin katılımıyla öğretmenlerin grevini desteklemek amacıyla geniş bir kampanya başlatılmıştır. 32 sol parti yöneticisinin katıldığı açlık grevinin yanı sıra ülkenin çeşitli yörelerinde dikta yönetimini protesto eden, öğretmen grevini destekleyen kitle gösterileri yapılmaktadır. Buna karşılık, Peru'daki askeri dikta SUTEP yöneticilerini tutuklamayı sürdürmektedir.

KARİKATÜRK YAYIN HAYATINA BAŞLADI

Karikatürcüler Derneği Aylık bir yayın organı ile yayın hayatına girmektedir. Karikatürcüler Derneği "KARİKATÜRK" adlı aylık bir dergi çıkartmaya başlamıştır. Türkiye'de mizahın en gelişmiş dallarından biri olan karikatür sanatçılarının örgütü Karikatürcüler Derneği aylık dergileri ile ilgili bir abone kampanyası başlatmıştır. Meşrutiyet Caddesi Karikatür Müzesi Tepebaşı İstanbul adresinde yapılan abone başvurular değerlendirilmektedir.

Emekten yan uğraşlarını sürdüren Karikatür Derneğinin bu yeni çabasında başarılı olmasını dileriz.

DKM

KORO VE HALK OYUNLARI ÇALIŞMALARI BAŞLIYOR

DİSK, eğitim çalışmalarını, kültürel etkinliklerini yaygınlaştırmak ve en etkin bir biçimde gerçekleştirmek amacıyla DİSK Eğitim ve Kültür Merkezi'ni (DKM) kurmuştur.

İşçi sınıfının üst düzeyde eğitiminin sağlanmasında, işçi sınıfı kültürünün kitlelere ulaşmasında, emekçi halkın yüzyıllar boyunca yaratmış olduğu kültürel mirasın eleştirel bir biçimde tanıtılmasında önemli bir işlevi olacak olan DKM, film gösterileri düzenleyecek, tiyatro, koro ve halk oyunları çalışmaları yapacak, edebiyat, fotoğraf, resim, afiş yarışmaları düzenleyecektir.

Bunlardan Koro ve Halk Oyunları çalışmalarına Ekim ayı içinde başlanacaktır. Çalışmaların kısa dönemdeki amacı, emekçilere yönelik gösteriler yapacak, konserler verecek ekiplerin oluşturulmasıdır.

TİMUR SELÇUK tarafından yönetilecek olan koro çalışmaları Merter'deki DİSK Genel Merkezi salonunda haftada iki akşam yapılacaktır. Bölgelerinin oyunlarında uzmanlaşmış öğretmenlerin yöneteceği halk oyunları çalışmaları ise pazar günleri Edirnekapı'da yapılacaktır. Çalışmalara katılacak olanlar için belli merkezlere kadar servis sağlanacaktır.

Koro ve Halk Oyunları çalışmalarına katılmak isteyenlerin en geç 20 Ekim 1979'a kadar DİSK Genel Merkezi' nde Eğitim Dairesi'ne başvurarak form doldurmaları gerekmektedir.

YANLIŞ EĞİTİMİN SONUÇLARI

